

20. april 2023

§ 16a miljøgodkendelse

af kvægbrug

Handbjerg Hovgård

på Handbjerg Hovgårdvej 5,

7830 Vinderup

HOLSTEBRO
KOMMUNE

Kulturen til forskel

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	3
LOVHENVISNINGER	3
VÆR OPMÆRKSOM PÅ	4
SAGSRESUMÉ	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ (FRA MILJØKONSEKVENSRAPPORT)	6
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	7
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	8
BASISOPLYSNINGER	8
INDRETNING OG DRIFT	8
ANLÆG OG BYGNINGER	9
BAT - BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	10
BELIGGENHED OG LANDSKABELIGE HENSYN	10
LUGT	10
ØVRIGE GENER	10
KLIMA OG RESSOURCER	12
BEGRUNDELSE FOR DE FASTSATTE VILKÅR	13
BASISOPLYSNINGER	13
INDRETNING OG DRIFT	13
ANLÆG OG BYGNINGER	14
BAT (BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK)	16
HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	18
BEPLANTNING OG TILPASNING	19
SAMLET VURDERING	19
AMMONIAK	20
LUGT	24
ØVRIGE GENER	26
FØLGEVIRKNINGER	30
KLIMA OG RESSOURCER	32
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	33
KLAGEVEJLEDNING	33
AKTINDSIGT	33
SØGSMÅL	33
OFFENTLIGGØRELSE	33
BILAG	35
BILAG 1 – BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	35
BILAG 2 – BEPLANTNINGSPLAN	36
BILAG 3 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE FORHOLD	37
BILAG 4 – PLACERING AF GYLLEBARRIERER	38
BILAG 5 – DRIFTSJOURNAL	39
BILAG 6 - MILJØKONSEKVENSRAPPORT	40

Stamblad for virksomheden

Stamdata	
Meddelelsesdato	20. april 2023
Husdyrbrugets adresse	Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
Ejendomsnummer	6610187151
Matrikel	1A, Handbjerg Hovgård, Handbjerg
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	Handbjerg Hovgaard
CVR-nr. / P-nr./ CHR-nr.	28233418 / 1011063736 / 55232
Husdyrbrugets ejer og driftsansvarlig	Susanne Vestergaard Bonde
Husdyrbrugets telefonnumre	61763030
Husdyrbrugets e-mail	I.bonde@privat.dk
Ansøgningens skemanummer i Husdyrgodkendelse.dk	236693
Husdyrbrugets konsulent	Karen V. Thomasen, SAGRO I/S, kvt@sagro.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune Teknik og Miljø Kirkestræde 11, 7500 Holstebro tm@holstebro.dk Tlf. 96117563
Sagsnummer	09.17.19-P19-18-22
Sagstype	§ 16a miljøgodkendelse
Lovhjemmel	Husdyrbruget får en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH ₃ -N/år og er derfor omfattet af § 16a i Husdyrbrugloven.

Lovhenvisninger

- Husdyrbrugloven (Lovbekendtgørelse nr. 520 af den 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.)
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 2243 af den 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning)

Vær opmærksom på

Emne	Beskrivelse
Udnyttelse	Miljøgodkendelsen betragtes som værende udnyttet, når afgørelsen er meddelt. Vilkårene vil være gældende fra meddelelsesdato.
Kontinuitetsbrud	Husdyrbruget er omfattet af reglerne om kontinuitetsbrud.
Retsbeskyttelse	I 8 år efter offentliggørelse er afgørelsen om miljøgodkendelse omfattet af retsbeskyttelse.
Samdrift	Husdyrbruget er et selvstændigt husdyrbrug uden forureningsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (samdrift).
Andre love og tilladelser	<p>Denne miljøgodkendelse omfatter ikke andre tilladelser.</p> <p>Miljøgodkendelsen omfatter etablering af ny kalvestald og en tilbygning til kviestalden. Nybyggeri kræver en byggetilladelse inden etablering. Der skal ansøges igennem Byg og Miljø.</p> <p>I forbindelse med byggetilladelsen skal der ansøges om håndtering af tag- og overfladevand fra de nye bygninger. Der kan ansøges gennem Byg og Miljø.</p> <p>I denne miljøgodkendelse etableres stald i bygning 7 og bygning 9, som er registreret i BBR-registret som Lade til foder, afgrøder mv. Der skal søges om ændret anvendelse til stald gennem Byg og Miljø.</p>
Samtidighed i afgørelser	Der er ikke søgt om andre tilladelser eller godkendelser, afledt af Miljøbeskyttelsesloven, i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse.
Generelle afstandskrav og særligt afstandskrav til dræn	<p>Du skal være opmærksom på, at de generelle afstandskrav skal overholdes, herunder afstandskrav til dræn på 15 meter. Det betyder, at alle dræn skal sløjfes i en afstand på minimum 15 meter fra staldbygninger og opbevaringsanlæg. Dette gælder både nye og eksisterende bygninger og anlæg.</p> <p>For at sikre, at alle drænledninger er sløjfet, anbefaler vi, at der graves en rande i 1,5 meters dybde i en afstand på 15 meter omkring anlægget. Alternativt kan drænledninger lægges i lukkede rør.</p>

Sagsresumé

Hvad drejer sagen sig om

Miljøgodkendelsen omfatter en mindre udvidelse af produktionsarealet fra 8.690 m² til 9.224 m² på husdyrbruget på Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup.

Der etableres en ny kalvestald på ca. 300 m², en mindre tilbygning til kviestalden på ca. 125 m² og der inddrages et areal på ca. 115 m² i en eksisterende staldbygning til kalvestald. Den nye kostald (med 5.525 m² produktionsareal) er tidligere godkendt med sengestald med spalter, dette søges ændret til fast drænet gulv med skraber (dvs. en staldtype med mindre ammoniakemission) i hovedparten af bygningen.

Husdyrbruget vil med denne miljøgodkendelse overgå til den nye regulering, såkaldt stipladsmodel, hvor der gives tilladelse til et produktionsareal i staldene i stedet for antallet af dyr.

I forbindelse med sagsbehandlingen har der været særligt fokus på:

- Landskabelige og kulturhistoriske udpegninger, da husdyrbruget er et værdifuldt kulturmiljø med fredede bygninger og voldgraven, der er et fortidsminde.
- Håndtering af restvand og overfladevand, forebyggelse af uheld og beredskabsplan, da husdyrbruget ligger i nærheden af et vådområde og vandløb.

Læsevejledning

Miljøgodkendelsen indeholder en vurdering af miljøpåvirkningerne, relevante kortbilag og miljøkonsekvensrapporten. I miljøvurderingen gøres der rede for konsekvenserne af det ansøgte projekt ved vurdering af påvirkningen for omboende og miljøet i bred forstand, herunder blandt andet natur og landskab.

I forbindelse med ansøgningen er der indsendt en miljøkonsekvensrapport, hvor ansøger har redegjort for miljøkonsekvenserne ved det ansøgte projekt. Miljøkonsekvensrapporten, udarbejdet af ansøgers rådgiver, er indsat sidst i miljøgodkendelsen. Ikke teknisk resumé fra miljøkonsekvensrapporten er indsat herunder, så læseren kan få et indblik i projektet og dets konsekvenser for omboende, forbipasserende, natur og miljø. En mere detaljeret gennemgang af projektet fås ved at læse miljøkonsekvensrapporten og kommunens vurderinger, herunder de fastsatte vilkår.

Miljøkonsekvensrapporten danner sammen med oplysningerne i ansøgningen og beregninger i Husdyrgodkendelse.dk baggrund for afgørelsen. I de tilfælde, hvor Holstebro Kommune har supplerende til miljøvurderingen, eller hvor kommunens miljøvurdering er en anden end ansøgers vurdering, vil dette fremgå af afsnittet 'Begrundelse for de fastsatte vilkår'.

Miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i gældende love og vejledninger vedrørende husdyrbrug og indeholder vilkår for husdyrbrugets indretning, drift og kontrol.

Offentliggørelse

Ansøgningen har været annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside i perioden fra den 15. november 2022 til den 29. november 2022.

Udkast til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 20. marts 2023 til den 19. april 2023.

Ikke teknisk resumé (fra miljøkonsekvensrapport)

Malkekvægbruget på Handbjerg Hovgårdvej 5 skal have foretaget lidt små justeringer, som der søges om i denne miljøgodkendelsesansøgning.

Der søges om opførelse af en kalvestald på ca. 300 m² samt en mindre tilbygning til kviestalden på ca. 125 m². Derudover søges der om genanvendelse af en tidligere staldbygning til småkalveafsnit – ca. 115 m², som ikke har været udnyttet i de sidste 8 år. Staldgulvet i kostalden ønskes ændret fra sengebåsestald med spalter og linespil til fast drænet gulv med hældning og skrab, som giver mindre ammoniakfordampning. De nye stalde ligger inde mellem de eksisterende bygninger og vil således ikke være synlige for naboer.

Derudover sker der ingen ændringer på ejendommen.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugtgenekravene er overholdt.

Der forventes ikke flere fluer, støj eller transporter, da antallet af dyr ikke ændres væsentligt.

De landskabelige forhold er uændrede, da de nye staldafsnit ligger mellem nuværende bygninger og derfor skjærmes af disse.

De gældende krav til ammoniaknedfald på omkringliggende natur overholdes stadigvæk og der er derfor ingen væsentlig påvirkning af naturen.

Alle afstandskrav er overholdt.

Gældende regler om Bedste tilgængelige Teknik, BAT, er overholdt.

Afgørelse om miljøgodkendelse

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, meddeler Holstebro Kommune hermed miljøgodkendelse til det ansøgte produktionsareal på i alt 9.224 m², på husdyrbruget matr.nr. 1A, Handbjerg Hovgård, Handbjerg, beliggende Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup.

Holstebro Kommune har gennemgået ansøgningen og anser oplysningskravet vedrørende miljøkonsekvensrapporten for opfyldt, idet den indeholder en beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om:

- 1)
 - a) Det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
 - b) Det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
 - c) Det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
 - d) Den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Holstebro Kommune vurderer, at:

Punkt 1a, 1b, 1c fremgår af Husdyrgodkendelse.dk

Punkt 1d er beskrevet fyldestgørende

Punkt 2 er beskrevet fyldestgørende

Punkt 3 er beskrevet fyldestgørende.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg, før ændringen er anmeldt eller godkendt af Holstebro Kommune.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet. Sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, hvis vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

På Holstebro Kommunes vegne

Michala Kristensen
Miljømedarbejder

Miljøgodkendelsens vilkår

Basisoplysninger

Dokumentation

1. Denne § 16a miljøgodkendelse betragtes som udnyttet, når afgørelsen er meddelt. Ved meddelelsesdato ophæves § 12 miljøgodkendelse af 16. september 2015.
2. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i miljøgodkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne miljøgodkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne miljøgodkendelsens vilkår. Følgende dokumentation for de seneste fem år skal på forlangende kunne fremvises for tilsynsmyndigheden ved miljøtilsyn:
 - dokumentation for produktionsarealets størrelse og placering i de enkelte staldafsnit (f.eks. i form af oversigtstegninger eller beregninger for hver stald)
 - dokumentation for håndtering og bortskaffelse af affald
 - driftsjournaler (jf. bilag 5)

Samlet udnyttelse af godkendelse

4. Det ansøgte skal etableres som et samlet projekt, og delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen kan kun ske efter afgørelse fra Holstebro Kommune.

Ansøger og ejerforhold

5. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter, at ændringen har fundet sted.

Indretning og drift

Det ansøgte produktionsareal

6. Produktionsareal, dyretyper og staldindretning skal være i overensstemmelse med følgende skema:

Staldanlæg	Dyretype	Staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Ny kostald	Malkekøer, kvier og stude	Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	4.450
Ny kostald	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse	175
Ny kostald	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	425
Ny kostald	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	475
Kviestald – tidl. kostald	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1.950

Staldanlæg	Dyretype	Staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Kviestald – tidl. kostald	Alle kvæg	Dybstrøelse	175
Kvie- og kalvestald	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med fast gulv	425
Kvie- og kalvestald	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	190
Kvie- og kalvestald	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse	160
Småkalve	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse	115
Goldkostald	Alle kvæg	Dybstrøelse	265
Ny kalvestald	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse	299
Tilbygning kviestald	Alle kvæg	Dybstrøelse	120
I alt			9.224

Anlæg og bygninger

Opbevaring af husdyrgødning

- Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jf. bilag 5.
- Der må ikke placeres markstakke med komposteret dybstrøelse på lavbundsarealer.

Ensilageanlæg og opbevaring af ensilage i markstak

- Ensilage, der opbevares i markstak, må ikke placeres på arealer, der skråner mod vandløb og søer. Markstakke må ikke placeres på lavbundsarealer.
- Der skal føres journal over placering af ensilagemarkstakke på kort. Ensilagemarkstakke skal placeres på skiftende lokaliteter år efter år og ikke på samme sted indenfor 5 år.
- Spild og kasseret ensilage fra markstakke skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares som anden ensilage eller som husdyrgødning. Overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller –siloe skal løbende fjernes og opbevares i en container eller tom køresilo.
- Placeringen af ensilagemarkstakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg, herunder boringer til markvanding	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse	100 meter

BAT - Bedste Tilgængelige Teknik

13. I alle dybstrøelsesafsnit skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Beliggenhed og landskabelige hensyn

14. Der skal etableres og stedse vedligeholdes skærmende beplantning af hjemmehørende og egnstypiske træer og buske på ca. 400-800 m² nord og vest for den store kostald, jf. den godkendte beplantningsplan, som fremgår af bilag 2.
15. Ny kalvestald og tilbygning til kviestalden skal etableres i samme bygningsstil som den eksisterende bygningsmasse, dvs. i lignende farver og materialer.

Lugt

Rengøring af staldanlæg

16. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder rene stalde og fodringsanlæg.

Øvrige gener

Handleplaner ved uforudsete gener

17. Hvis Holstebro Kommune vurderer, at eventuelle klager om støj-, lugt-, flue-, støv-, og/eller lysgener er væsentlige og større, end der forventes i miljøvurderingen, skal husdyrbruget udarbejde en handleplan og eftervise, at de stillede krav er overholdt. Handleplanen skal godkendes af Holstebro Kommune. Er kravene ikke overholdt kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres et projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

18. Transport til og fra husdyrbruget skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.

Støj

19. Husdyrbrugets samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste nabobeboelses opholdsareal, må ikke overskride grænseværdierne i nedenstående tabel. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder.

Dag	Tidsrum	Reference	dB(A)
Mandag - fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 time	45
Alle dage	22-07	0,5 time	40

Dag	Tidsrum	Reference	dB(A)
Maksværdi (LpAmax)	22-07	-	55

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Vilkåret omfatter al støj fra husdyrbruget, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkåret gælder al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

20. Hvis der skulle opstå gener for de omkringboende, kan tilsynsmyndigheden kræve, at husdyrbruget skal dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højst 1 gang årligt. Dokumentation skal sendes til kommunen sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som angivet i "Miljømåling – ekstern støj" af et støjlaboratorium, der er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller beregning efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for husdyrbrugets grund og under de mest støj belastede driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

Restvand og spildevand

21. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningsspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.
22. Bortledning af tagvand fra de eksisterende bygninger (Kvie- og kalvestald, Goldkostald, Småkalve, Kviestald – tidl. Kostald) skal afledes i et tæt lukket system, så restvand eller husdyrgødning ikke kan trænge ind i systemet.

Fluegener

23. Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Retningslinier for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr).

Driftsforstyrrelser eller uheld

24. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og den skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret, som minimum en gang årligt.
25. Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.
26. Beredskabsplanen skal kunne udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed ved uheld, forurening, brand og lignende.

27. Der skal være etableret to gyllebarriere med placering som fremgår af bilag 4 for at et evt. gylleudslip fra gyllebeholdere på husdyrbruget kan tilbageholdes bag barriererne.
28. Der skal til enhver tid skal være tilstrækkelig kapacitet bag gyllebarriererne således, at barrieren kan tilbageholde den del af indholdet på den største gyllebeholder, som er beliggende over terræn.
29. Rørføringen igennem gyllebarrieren syd for husdyrbruget må kun åbnes kortvarigt under overvågning for at aflede overfladevandet bag gyllebarrieren i vådområdet.

Klima og ressourcer

Miljø- og ressourcestyring

30. Husdyrbruget skal minimum en gang årligt føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
31. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
32. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:
 - Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
 - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
 - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til besparelser.
 - Reparations- og vedligeholdelsesplaner
 - Affaldsreducerende tiltag.
33. Senest 5 år efter den seneste energigennemgang skal hele husdyrbruget være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontrolrapport skal fremsendes til Holstebro Kommune. Herefter skal energigennemgangen foretages minimum hvert 5. år.

Begrundelse for de fastsatte vilkår

Nedenfor har Holstebro Kommune suppleret enkelte afsnit med yderligere vurderinger blandt andet i forbindelse med fastsættelse af vilkår. Begrundelser for vilkår vil også fremgå af nedenstående. Hvor vilkårene er stillet som fastholdelsesvilkår, eller hvor vilkårene er selvforklarende, vil vilkårene ikke være yderligere begrundede.

Basisoplysninger

Dokumentation, ansøger og ejerforhold

Der er stillet vilkår om, at denne § 16a miljøgodkendelse betragtes som udnyttet, når afgørelsen er meddelt. Dette begrundes med, at der er tale om en overgang til stipladsmodellen i eksisterende stalde. Ved meddelelsesdato ophæves derfor den eksisterende miljøgodkendelse.

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget bliver etableret og drevet, som det er beskrevet i ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten, samt at husdyrbruget skal kunne dokumentere, at vilkårene i denne godkendelse er overholdt.

For at Holstebro Kommune til enhver tid kan kontakte den ansvarlige for husdyrbruget, er der stillet vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage. For at sikre, at vilkårene i denne godkendelse overholdes, har den drifts- og miljøansvarlige pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om vilkårene for den del af driften, som de arbejder med.

Indretning og drift

Det ansøgte produktionsareal

Godkendelsen er meddelt på baggrund af en række beregninger foretaget i Husdyrgodkendelse.dk samt på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne foretaget i miljøkonsekvensrapporten. For at sikre, at husdyrbruget ikke har en væsentlig miljømæssig effekt på omgivelserne, er der stillet vilkår om, at husdyrbruget drives som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, og at dyreholdet etableres i de staldanlæg og med de staldsystemer, der er angivet i ansøgningen.

Holstebro Kommune har ikke taget stilling til om der kan ske en delvis udnyttelse af projektet. Derfor er denne miljøgodkendelse en samlet godkendelse, hvor miljøteknologi skal implementeres, og nye stalde skal bygges for, at sikre overholdelse af beskyttelsesniveauerne.

Der er stillet vilkår for at sikre, at dyreholdet etableres i de staldanlæg og med de staldsystemer, dyretyper og teknologier, der er angivet som ansøgt, og som beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er foretaget på baggrund af.

Anlæg og bygninger

Husdyrbrugets anlæg og bygninger

I forbindelse med miljøgodkendelsen etableres en ny kalvestald på ca. 300 m², en mindre tilbygning til kviestalden på ca. 125 m² og der inddrages et areal på ca. 115 m² i en eksisterende staldbygning til kalvestald.

Opbevaring af husdyrgødning

I miljøkonsekvensrapporten er opbevaringskapaciteten beregnet ud fra den maksimale produktion af flydende husdyrgødning og den samlede kapacitet i gyllebeholdere. Det vurderes på baggrund af oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet, og derfor stilles der ikke yderligere vilkår.

Flydende husdyrgødning

Der er stillet vilkår om en årlig inspektion af gyllebeholdere for at forebygge risiko for forurening og for at sikre, at eventuelle skader på gyllebeholdere opdages og repareres hurtigst muligt. Inspektionen og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal jf. bilag 5.

Fast husdyrgødning

For at sikre at kompostmarkstakke ikke oplægges på arealer med høj grundvandsstand, der kan medføre udvaskning af næringsstoffer til det omkringliggende miljø, er der stillet vilkår om, at kompostmarkstakke ikke må placeres på lavbundsarealer.

Ensilageanlæg og opbevaring af ensilage i markstak

I miljøkonsekvensrapporten, under BAT for fodringsstrategi, er det beskrevet, at ensilage opbevares i plansiloer med opsamling af overfladevand.

Erfaringsmæssigt kan der forekomme år, hvor udbyttet er så stort, at det også er nødvendigt at opbevare ensilagen i markstak. Oplag af ensilage i markstak kan medføre risiko for punktkildeforurening grundet udvaskning af næringsstoffer eller organisk stof til vandmiljøet. Risikoen herfor stiger ved anvendelse af samme ensileringsareal år efter år. Jf. BREF-dokumentet er det BAT at placere eksempelvis kompostmarkstakke på skiftende lokaliteter på en sådan måde, at punktkildeforurening og afstrømning til natur og vandmiljø reduceres. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der i denne sammenhæng er visse ligheder mellem ensilage- og kompostmarkstakke.

Der stilles derfor vilkår om, at ensilage oplagt i markstak skal placeres på skiftende lokaliteter år efter år og ikke på samme sted indenfor 5 år. Herudover stilles vilkår om, at der skal føres en journal over placering af ensilagestakkene på kort. Kortet skal opbevares i 5 år.

For at sikre vandmiljø mod forureningsrisiko ved håndtering og opbevaring af ensilage, er der stillet vilkår om, at ensilage ikke må placeres på arealer, der skrånede mod vandløb og søer. Ligeledes må ensilage ikke placeres på lavbundsarealer.

Desuden stilles vilkår om, at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid før varslet regn, skal fjernes fra marken og opbevares som fast husdyrgødning. Endvidere stilles vilkår om, at overdækningsmateriale løbende skal fjernes fra marken.

I forbindelse med ensilering, etablering af ensilagemarkstakke og efterfølgende foderafhentning og eventuel foderblanding, kan der desuden forekomme lugt- og støjgener, hvilket kan være til gene for omboende. For at sikre omboende mod støj- og lugtgener fra

ensilagemarkstakke og håndtering af ensilage, er der stillet vilkår om, at ensilagestakke skal overholde en afstand på 100 meter til nabobeboelse.

Holstebro Kommune vurderer, at det er BAT, at opbevaring af ensilage på husdyrbrug omfattet af husdyrlovens § 16a i videst muligt omfang sker på ensilageplads med fast bund, der er etableret i henhold til gældende byggeblade. Ligeledes bør ensilagepladserne i videst mulig udstrækning placeres tæt på udfodringssted, så det samlede transportbehov og evt. støjgener og ressourceforbrug reduceres.

Samlet vurdering

Det vurderes, at opbevaring af husdyrgødning og ensilage ikke vil medføre forurening af jord, grundvand eller vandmiljø, såfremt de stillede vilkår overholdes.

BAT (Bedste Tilgængelige Teknik)

Ved miljøgodkendelse og tilladelse af husdyrbrug skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden foretage en vurdering af, om husdyrbruget anvender teknologi, der svarer til "Bedste Tilgængelige Teknik" - BAT.

Bedste tilgængelige teknik for en række områder er beskrevet i EU's BAT notat (BREF-dokumentet) for svin og fjerkræ. Miljøstyrelsen har derudover fastlagt en række vejledende emissionsniveauer for ammoniak, som vurderes at kunne opnås ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

BAT-kravet ift. husdyrbrugets ammoniakemission skal være overholdt, og der skal være en beskrivelse af hvilken teknologi, der anvendes for at overholde kravet. BAT-kravet til ammoniakemissionen er for husdyrbrug formuleret som en emissionsfaktor pr. produktionsarealenhed, og er denne overholdt ved brug af en bestemt teknologi, beskrives denne teknologi.

Det er således tilstrækkeligt for ansøger at nævne andre valgmuligheder, der kunne være og begrunde fravalget af disse. Der er ikke i husdyrbruglovgivningen krav om at komme længere ned end det BAT-niveau, der er fastsat i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Bedste tilgængelige teknik vurderes ud fra tilgængelighed, driftsstabilitet, proportionalitet og omkostningseffektivitet. Dette betyder bl.a., at teknologien maksimalt må koste 1 % af produktionsomkostningerne og maksimalt 100 kr./kg sparet N for, at Holstebro Kommune vurderer teknologien som omkostningseffektiv.

BAT-teknologi

Der stilles vilkår om, at staldene skal etableres og drives med de indretninger, staldsystemer og miljøteknologier, der er ansøgt om. Vilkåret er stillet for at sikre, at husdyrbrugets ammoniakemission reduceres til et niveau, der svarer til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

BAT-niveauet er opnået ved følgende tiltag:

- kostald med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb
- stalde med dybstrøelse

Der stilles vilkår om, at der i alle dybstrøelsesafsnit skal strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen, da det reducerer ammoniakfordampningen. Hvis der strøs tilstrækkelige mængder materiale for at sikre, at overfladen altid er tør, betragtes dybstrøelse som BAT.

BAT-emissionsgrænseværdier for ammoniak

Ansøger har principielt frit teknologivalg, men ansøger skal godtgøre, at valget af teknologier sikrer en ammoniakemission, der svarer til det beregnede BAT niveau.

Af BAT beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk fremgår en beregning af den samlede maksimale ammoniakfordampning, som må udledes fra husdyrbrugets stalde og lagre i henhold til Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier.

Den ansøgte totale udledning er 10.556 kg NH₃-N/år og overholder således det beregnede BAT emissionsniveau, som er 10.556 kg NH₃-N/år.

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til Husdyrbrugloven, Miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser.

Der stilles vilkår, som sikrer, at de anvendte ammoniakreducerende teknologier implementeres. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrbrugets ammoniakudledning fra stald og lagre overholder kravet om anvendelse af BAT.

Husdyrbrugets beliggenhed

Lokalisering og planmæssige forhold

Husdyrbruget ligger 700 m sydøst for Handbjerg og 1,1 km sydvest for Vinderup By samt 1,3 km sydøst for sommerhusområdet ved Handbjerg.

Husdyrbruget beliggenhed og planmæssige forhold fremgår af bilag 1.

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget opfylder afstandskravene Husdyrbrugloven, jf. § 6, 7 og 8.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Ansøgers vurdering fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune supplerer nedenfor med vurdering i forhold til det omkringliggende landskab og relevante udpegninger.

Husdyrbruget ligger i landskabskarakterområdet kaldet Venø Bugt Landbrugslandskab på grænsen til Holstebro Bakkelandskab mod vest og Hellegård Ådal mod syd. Området er beskrevet i Holstebro Kommunes landskabskarakteranalyse som følger:

"Landskabets bærende karaktertræk er et fladt til småbakked terræn med intensivt dyrkede marker, der brydes af små kratbevoksninger, lavbundsarealer og læhegn. Bebyggelsen ligger samlet i landsbyer af forskellige størrelser eller langs vejene, ofte let tilbagetrukket. Gårdene i området er overvejende små til middelstore, men der ligger også nogle få store landbrug, især i den nordlige del af området. En del af Vinderup ligger inden for områdegrensen i den sydlige del af området og et middelstort sommerhusområde ligger ved Ejsingholm. Landskabet indeholder en del tekniske anlæg i form af flere højspændingstracéer, vindmøllegrupper, et større erhvervsområde vest for Vinderup og flere erhvervsbebyggelser øst for Ejsing. Karakterområdet har 4 delområder, hvor landskabets karakter er anderledes: Sønder Lem Vig, Landting Mark, Hverremose og Kysten langs Venø Bugt."

Beskrivelse af nybyggeri

Der etableres en ny kalvestald på ca. 300 m², en mindre tilbygning til kvistalden på ca. 125 m² og der inddrages et areal på ca. 115 m² i en eksisterende staldbygning til kalvestald og goldkostalden lovliggøres.

Det vurderes, at der er tale om forholdsvis mindre ændringer i forhold til den eksisterende bygningsmasse på husdyrbruget (se oversigtskort i miljøkonsekvensrapporten).

Anlæggets placering i landskabet

Husdyrbruget ligger for enden af Hellegård Ådal. Handbjerg Hovgård er en af de største gårde i området. Nærområdet ved husdyrbruget er fladt og åbent med få beplantninger eller læhegn. Vest for husdyrbruget rejser terrænet sig i morænelandskabet ved Handbjerg. Mod øst er der udsigt til landskabet syd for Vinderup og ind over Hellegård Ådal. Området nord, øst og syd for husdyrbruget er et lavbundsareal, hvor der er etableret et vådområde. Husdyrbruget er derfor synligt i landskabet fra forholdsvis lange afstande.

Landskabelige udpegninger og beskyttelseslinjer

Den trelængede hovedbygning på Handbjerg Hovgård fra 1775 er fredet ligesom omgivelserne. Det er Kulturstyrelsen, der er myndighed på bygningsfredningen.

Handbjerg Hovgård er udpeget til særligt værdifuldt kulturmiljø i Kommuneplanen og er beskrevet følgende: *"Symmetrisk herregårdsanlæg ud til vådområdet ved Hellegaard Å. Hovedgården består af et trefløjet, enetages hovedhus (1775) ud til et gårdrum, der indrammes af avlsbygningerne med portåbning i midterfløjen. Selve hovedgården med sin placering ud til Hellegaard Å, fremstår velholdt. Det overordnede område er dog fragmenteret og er udviklet med flere tilbygninger i løbet af 1900-tallet, som ikke understøtter de historiske kvaliteter."*

Husdyrbruget ligger inden for kystnærhedszonen. Det vurderes, at dette projekt ikke vil få betydning for de planlægningshensyn, der varetages med kystnærhedszonen, da der er tale om udvidelse af et eksisterende husdyrbrug og nye bygninger placeres i direkte tilknytning til eksisterende byggeri.

Området er omfattet af en fortidsmindebeskyttelseslinje for voldstedet på herregården. Den nye kalvestald og den nye tilbygning ligger indenfor udpegningen og der skal derfor søges en dispensation, inden der kan meddeles en byggetilladelse.

Området omkring husdyrbruget (med undtagelsen af området omkring den store kostald) er udpeget som sårbart overfor skovrejsning, da det kan sløre udsigterne.

Der er registreret ikke fredede fortidsminder i nærheden af husdyrbruget. Dybdepløjning på arealerne frarådes derfor. Findes der fortidsminder på arealerne er disse omfattet af Museumslovens § 27, der påbyder standsning af jordarbejde samt anmeldelse af fortidsminde fund til Holstebro Museum, der er nærmeste kulturhistoriske museum med arkæologisk ansvarsområde.

De landskabelige og kulturhistoriske udpegninger fremgår af bilag 3.

For at sikre, at nybyggeri tilpasses bedst muligt til omgivelserne og husdyrbruget fremstår som en samlet enhed, stilles der vilkår om, at ny kalvestald og tilbygning til kviestalden skal etableres i samme bygningsstil som den eksisterende bygningsmasse, dvs. i lignende farver og materialer.

Beplantning og tilpasning

Der er i forbindelse med en tidligere miljøgodkendelse stillet vilkår om beplantning på ca. 400-800 m² nord og vest for den store kostald for at tilpasse det store byggeri i det omkringliggende landskab. Der stilles derfor vilkår om at beplantningen skal bibeholdes og vedligeholdes i samme form og omfang jf. den indsendte og godkendte beplantningsplan, som fremgår af bilag 2.

Ejendommen ligger uden for øvrige bygge- og beskyttelseslinjer og udpegninger, som ikke er nævnt overfor.

Samlet vurdering

Det vurderes, at det ansøgte byggeri ikke er en væsentlig ændring i forhold til eksisterende. Ny kalvestald og tilbygning til kviestalden etableres i tilknytning til eksisterende og husdyrbrugets anlæg vil fortsat fremstå som en samlet enhed. Der stilles vilkår farver og byggematerialer, så nybyggeri tilpasses bedst muligt til den eksisterende bygningsmasse. Der stilles desuden vilkår til vedligeholdelse af beplantning nord og vest for den store kostald for at tilpasse husdyrbruget i det omkringliggende landskab.

Det vurderes, at det ansøgte ikke vil påvirke det omkringliggende landskab væsentligt, såfremt de stillede vilkår overholdes.

Ammoniak

Ammoniak

Husdyrproduktioner giver anledning til fordampning af ammoniak, som kan påvirke specielt de kvælstoffølsomme naturtyper omkring husdyrbruget. Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er der krav til husdyrbrugets tilladte ammoniakpåvirkning af nærliggende naturarealer. Naturarealer er opdelt i tre kategorier i forhold til, hvor følsomme de er over for ammoniak.

Tabel 1: Oversigt over kategorier af natur og beskyttelsesniveau.

Kategori af natur	Tilladt deposition
Kategori 1 (indenfor Natura 2000 områder) <ul style="list-style-type: none">• ammoniakfølsomme habitatnaturtyper• § 3 beskyttede heder• § 3 beskyttede overdrev	Maks. totaldeposition, afhængigt af antal husdyrbrug i nærheden (kumulation) 0,2 - 0,7 kg N/ha/år
Kategori 2 (uden for Natura 2000 områder) <ul style="list-style-type: none">• § 3 beskyttede heder > 10 ha• § 3 beskyttede overdrev > 2,5 ha• højmoser og lobeliesøer	Maks. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år
Kategori 3 (uden for Natura 2000 områder) <ul style="list-style-type: none">• § 3 beskyttede heder, moser og overdrev samt ammoniakfølsomme skove	Maks. merdeposition ≥ 1,0 kg N/ha/år

Kravet til totaldepositionen for kategori 1-natur og for kategori 2-natur er et krav til den maksimale totaldeposition, dvs. den ammoniakdeposition, som stammer fra alle husdyrbrugets stalde og lagre - både det, der vil komme fra det ansøgte, og det, der allerede kommer fra den eksisterende drift. Hvilket krav til den maksimale totaldeposition, der skal stilles for kategori 1-natur, afhænger af antal husdyrbrug, der er i nærheden af området (såkaldt kumulation). Jo flere husdyrbrug i nærheden, jo skærpede krav til den maksimale totaldeposition stilles.

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 eller som er ammoniakfølsom skov. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur omfatter ikke som for kategori 1-natur og kategori 2-natur et generelt krav til den maksimale ammoniakdeposition. Beskyttelsesniveauet fastlægger, at kommunen på baggrund af en konkret vurdering kan stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at blive på 10.556 kg NH₃-N/år, hvilket er en meremission på -753 kg NH₃-N/år i forhold til nudrift og 6.059 kg NH₃-N/år i forhold til 8-års drift.

Den negative meremission i forhold til nudrift skyldes, den nye kostald (med 5.525 m² produktionsareal) er tidligere godkendt med sengestald med spalter, dette søges ændret til fast drænet gulv med skraber (dvs. en staldtype med mindre ammoniakemission) i hovedparten af bygningen.

Samlet ammoniakdeposition siden 2015 (8 år siden)

For at vurdere om den samlede merdeposition af ammoniak, fra driften i 2015 (8 års-drift) til og med det ansøgte projekt, har en negativ virkning på omkringliggende naturområder, er der lavet beregninger i omkringliggende naturområder i Husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne tager udgangspunkt i den produktion som var aktuel for 8 år siden.

Figur 1: Beregning af ammoniakdeposition på omkringliggende naturområder fra Husdyrgodkendelse.dk

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i							
Samlet emission: 10555,8 (kg NH ₃ -N/år)		Meremission (8 års-drift): 6059,1 (kg NH ₃ -N/år)		Meremission (nudrift): -752,9 (kg NH ₃ -N/år)			
Oversigt af naturpunkter ? i							
Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Hede øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,0	0,6
kategori 1	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev mod nord (Handbjerg Strand)	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,2	0,0	0,4
Mose mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,0	0,5
Mose mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,2
Rydhave Skov	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,2

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1-natur)

Den beregnede totaldeposition til kategori 1-natur er beregnet til 0,0 kg N/ha/år, kravene for maksimal totaldeposition på kategori 1-natur er derfor overholdt uanset kumulation.

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til husdyrbruget er EF-habitatområde nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 29 Flyndersø og Skalle Sø. Mindstefstanden hertil er 7,5 kilometer i nordøstlig retning.

Beregninger i det nærmeste punkt med kortlagt habitatnatur viser en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år fra husdyrbruget.

Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af kvælstofemissionen fra husdyrbruget på de nærmest liggende Natura 2000-områder.

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2-natur)

Afstanden til det nærmeste naturområde, der er omfattet af reglerne for kategori 2-natur, dvs. lobeliesø, højmose, større heder eller overdrev udenfor Natura 2000-områder, er 900 meter.

Der er tale om 3,4 ha stort fåreafræsset overdrevarsareal beliggende ca. 900 meter nord for husdyrbruget ved Handbjerg Strand. Der er beregnet en totaldeposition på 0,4 kg N/ha/år.

Det ca. 3,4 ha store overdrevarsareal blev undersøgt af Holstebro Kommunes konsulenter i 2014, og undersøgelserne viste en række arter, der er typiske for sure overdrev. Der blev dog fundet 11 stjernearter for overdrev, og naturtilstanden blev beregnet til II – god tilstand.

Holstebro kommune venter ingen eller kun en begrænset negativ effekt af kvælstofemissionen fra husdyrbrugets drift på overdrevet.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3-natur)

Det nærmeste § 3-naturområde i forhold til husdyrbruget, som kan tænkes at være omfattet af reglerne for kategori 3-natur, er ca. 3,3 ha stort moseområde beliggende ca. 600 meter syd for husdyrbruget.

Beregninger viser en ammoniakdeposition på 0,1 kg N/ha/år fra ændringerne (merdeposition i forhold til 8-års drift).

Der er desuden regnet på ammoniakdeposition i en mose mod øst, som ligger ca. 990 m øst for husdyrbruget. Beregninger viser en ammoniakdeposition på 0,3 kg N/ha/år fra ændringerne (merdeposition i forhold til 8-års drift).

Derudover er der beregnet ammoniakdeposition på et hedeområde beliggende ca. 800 meter nordøst for husdyrbruget. Beregninger viser en ammoniakdeposition på 0,3 kg N/ha/år fra ændringerne (merdeposition i forhold til 8-års drift).

Det nærmeste område med potentielt ammoniakfølsom skov er Rydhave Skov, der ligger i en afstand af ca. 1000 meter for husdyrbruget. Beregninger viser en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år.

Reglerne for kategori 3-natur vurderes dermed at være overholdt.

Samlet vurdering

Holstebro Kommune vurderer, at oplysninger om kildehøjder, ruhed og kumulation, er korrekte.

Ifølge beregninger i [Husdyrgodkendelse.dk](https://www.holstebro.dk/Husdyrgodkendelse) er beskyttelsesniveauet for ammoniak overholdt, og der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

Holstebro Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt.

Holstebro Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at skærpe kravene til ammoniakmerdepositionen på kategori 3-natur eller § 3 beskyttet natur.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget:

Småflagermus: Forekommer næsten overalt i Vestjylland, men vil ikke blive negativt påvirket af det ansøgte projekt.

Birkemus: Arten er ikke registreret i området.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men vil ikke blive negativt påvirket af det ansøgte projekt.

Bæver: Lever i adskillige af kommunens vandløb og søer, men vil ikke blive negativt påvirket af det ansøgte projekt.

Ulv: Forekommer lejlighedsvist forskellige steder i Holstebro Kommune, men vil ikke blive negativt påvirket af det ansøgte projekt.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær husdyrbruget.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær husdyrbruget.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storå og Karup Å, men vil ikke blive negativt påvirket af det ansøgte projekt.

Grøn mosaikguldsmed: Der foreligger to fund af arten i Holstebro Kommune, men arten vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

Vandranke: Vokser nær Felsted Kog og i Husby Sø, men i stor afstand fra husdyrbruget.

Gul stenbræk: Holstebro Kommune rummer mindst 3 paludella-væld, hvor arten kan tænkes at forekomme, men den er trods eftersøgninger ikke fundet her i nyere tid.

Samlet vurdering

Det vurderes, at det ansøgte samt husdyrbrugets drift ikke indebærer risiko for negativ påvirkning af bilag IV-arter eller bilag IV-arternes levesteder. Ligeledes vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for bilag IV-arterne.

Lugt

I forbindelse med en miljøgodkendelse skal det ansøgte overholde lovens fastsatte krav til maksimal lugtbelastning (lugtgenegrænser). Lugtgenegrænsen beregnes efter to modeller: Miljøstyrelsens lugtmodel (beregnet i enheden OU_E , Odour Units, og kaldet "Ny") og "FMK-modellen" (beregnes i enheden LE, Lugt Enheder). Den beregningsmetode, der beregner den længste geneafstand, og dermed beskytter de omkringboende bedst, er den genegrænse der skal overholdes.

Der er 3 forskellige lugtgenegrænser – til byzone, til samlet bebyggelse og til enkeltboliger uden landbrugspligt og fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 2: Lovens fastsatte krav til maksimal lugtbelastning.

Områdetype	Miljøstyrelsens lugtmodel "Ny"	FMK-modellen
Beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget	15 OU_E/m^3	10 LE/m^3
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Beboelsesbygninger i samlet bebyggelse i landzone	7 OU_E/m^3	3 LE/m^3
Eksisterende og ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone Eksisterende og ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt sommerhusområde	5 OU_E/m^3	1 LE/m^3

Opfattelsen af lugt kan variere fra menneske til menneske, men helt overordnet, så svarer 1 lugtenhed (OU_E) til grænsen for, hvornår lugten kan erkendes i et laboratorium. Ved 3 OU_E er det muligt at genkende lugttypen som f.eks. svinelugt. Ved 5 OU_E kan lugten med sikkerhed bestemmes, mens lugten ved 10 OU_E er en tydelig lugt, der i tilfælde af f.eks. svinelugt kan opfattes som ubehagelig.

Lugtens udbredelse i nærområdet, afhænger bl.a. af produktionsarealets størrelse, staldtype, dyretype, geografisk placering, ventilationsforhold og øvrige husdyrbrug, der bidrager til kumulation af lugt.

Kumulation af lugt

Kumulation med andre husdyrbrug skal indgå i lugtberegningen, hvis de har en ammoniakemission på mere end 750 kg $NH_3-N/år$ og ligger nærmere end:

- 300 meter fra eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde eller i et område i landzone, der er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 300 meter fra beboelsesbygninger i samlet bebyggelse
- 100 meter fra beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugsligt, der ikke ejes af driftsherren.

I denne ansøgning er der ingen andre husdyrbrug, der bidrager til kumulation af lugt. Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Resultater af lugtberegning

I Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregning af geneafstandene til både enkeltbolig, samlet bebyggelse, lokalplanlagt område til offentlige formål og til byzone. Kravene til den maksimale lugtbelastning er jf. lugtberegningen overholdt.

Figur 2: Lugtberegning fra [Husdyrgodkendelse.dk](https://husdyrgodkendelse.dk).

Samlet resultat af lugtberegning ? i						
Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Kirkevej 40	0	NY	283,5	283,5	690,3	Ja
 Fjordparken 2	0	NY	734,7	734,7	818,2	Ja
 Kirkevej 31	0	NY	734,7	734,7	802,7	Ja
 Bjert By, Sahl	0	NY	978,8	978,8	1342,6	Ja
 Handbjerg Hovgård, Handbjerg	0	NY	978,8	978,8	1329,9	Ja

Lugt fra gyllebeholdere

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da opbevaringslagre er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til f.eks. gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Handleplan

Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune vurderer, at eventuelle klager om lugtgener er væsentlige og større, end der forventes i miljøvurderingen, skal husdyrbruget udarbejde en handleplan og eftervise, at de stillede krav er overholdt. Handleplanen skal godkendes af Holstebro Kommune. Er kravene ikke overholdt, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres et projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Rengøring af staldanlæg

Stalde rengøres efter behov. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående og de fastsatte vilkår, vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener hos omboende.

Øvrige gener

Transport

Ansøgers vurdering fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune supplerer nedenfor med vurdering i forhold til mulige gener i forbindelse med husdyrbrugets transporter.

I miljøkonsekvensrapporten er der gjort rede for antal og typer af transporter samt tidsrum for transporter til og fra husdyrbruget.

Det samlede antal transporter stiger med 850 transporter (44 %) sammenlignet med den nuværende drift på husdyrbruget. Dette skyldes at der fremadrettet leveres gylle til biogasanlæg samt en mindre stigning i gødnings- og grovfoderproduktion.

Transporter anvender primært den nordlige indkørsel via den nye indkørsel fra Kirkevej. Dette har reduceret trafikbelastningen igennem Handbjerg By. Der ligger ikke nabobeboelser tæt på husdyrbrugets kørselsveje.

De daglige transporter vil sædvanligvis primært foregå indenfor normal arbejdstid (7:00 – 18:00). Omkring forårs- og høstarbejde vil der på et typisk husdyrbrug være intensiveret trafik på og omkring anlægget. Sæsonbetonet arbejde kan desuden foregå uden for normal arbejdstid.

Ved regulering af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Holstebro Kommune kan regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transporter. Der er derfor stillet vilkår om, at transport til og fra husdyrbruget skal foregå ved hensynsfuld kørsel for at sikre, at støj ifm. transporter minimeres.

Rengøring af offentlig vej

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og hører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselsens ophør. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

Samlet vurdering

Antallet af transporter forøges med 44 %. Dette skyldes primært afhentning af gylle til biogasanlægget.

Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og der er god afstand til naboer, vurderes det, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Anbefalede mindsteafstande mellem en virksomhed og nærmeste nabobeboelse baseret på Miljøstyrelsens erfaringer om miljøforhold fremgår af Håndbog om Miljø og Planlægning (Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen, Landsplanafdelingen, 2004). Klassifikationen angiver, hvilken afstand, der skønnes at være nødvendig mellem den pågældende virksomhed og boliger i et område for åben og lav boligbebyggelse. Udgangspunktet er, at afstanden skal give en rimelig sikkerhed for, at boligerne ikke udsættes for miljøgener, og at virksomheden ikke efterfølgende mødes med skærpede miljøkrav.

For husdyrbrug med erhvervsmæssigt dyrehold med undtagelse af svineproduktioner (Klasse 6) er den anbefalede mindsteafstand 300 meter.

Da de anbefalede mindsteafstande til nabobeboelse, er ca. 400 meter, og dermed er overholdt, vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende.

Handleplan

Der er fastsat vilkår om, at såfremt kommunen vurderer, at der forekommer støjgener, der er væsentligt større, end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der udarbejdes en handleplan og efterwise, at de stillede krav er overholdt. Handleplanen skal godkendes af Holstebro Kommune. Er kravene ikke overholdt, kan Holstebro Kommune kræve, at der skal indgives og gennemføres et projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser

For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende, fastsættes der vilkår om, at husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne skal overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen. Det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser.

Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støj fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende, såfremt de stillede vilkår overholdes.

Støv

Ansøgers vurdering fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune supplerer nedenfor med vurdering i forhold til mulige støvgener ved husdyrbrugets drift, og deraf følgende genepåvirkninger på omgivelserne.

Idet der er 400 meter fra husdyrbruget til nærmeste nabobeboelse, vurderes støvgenerne primært at forekomme lokalt på husdyrbruget, og dermed ikke udgøre en væsentlig gene for omboende eller forbipasserende.

Under høstarbejdet må omboende forvente støvgener. Ligeledes kan der generelt i tørre perioder opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter. Der henvises til god landmandspraksis, at alle aktiviteter på husdyrbruget planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der er fastsat vilkår om, at transport til og fra husdyrbruget skal foregå ved hensynsfuld kørsel. Vilkåret er stillet for at minimere mulige støj- og støvgener hos de nærmeste omboende.

Handleplan

Der er fastsat vilkår om, at såfremt kommunen vurderer, at der forekommer støvgener, der er væsentligt større, end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der udarbejdes en handleplan og efterwise, at de stillede krav er overholdt. Handleplanen skal godkendes af Holstebro Kommune. Er kravene ikke overholdt, kan Holstebro Kommune kræve, at der skal indgives og gennemføres et projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støv fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener omkring husdyrbruget eller for omboende. Det vurderes i øvrigt, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

Lys

Ansøgers vurdering fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune supplerer nedenfor med vurdering i forhold til mulige lysgener ved husdyrbrugets drift, og deraf følgende genepåvirkninger på omgivelserne.

Husdyrbruget ligger i en lang afstand fra nærmeste naboer og den store kostald vil blive afskærmet fra nord og vest af beplantning. Der stilles derfor ikke vilkår vedr. belysning.

Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående og det fastsatte vilkår, vurderes det, at lys fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener omkring husdyrbruget eller for omboende.

Tag- og overfladevand, restvand og spildevand

Håndtering af tag- og overfladevand, restvand og spildevand samt afløbsplan fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune supplerer nedenfor med oversigt over håndtering af tag- og overfladevand, restvand og spildevand (se tabel 3) samt vurdering i forhold til håndtering af tagvand fra nye staldbygninger.

Tabel 3: Håndtering af tag- og overfladevand, restvand og spildevand.

Restvandstype	Håndtering
Tagvand fra den store kostald	Ledes til forsinkelsesbassin
Tagvand fra ny kalvestald og tilbygning til kviestalden	Der skal indsendes ansøgning om håndtering af tag- og overfladevand i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse.
Tagvand fra øvrige bygninger	Ledes til dræn og videre i vådområdet
Afløb fra møddingsplads og ensilageplads	Ledes til gyllebeholder
Afløb fra ensilageplads syd for husdyrbruget	Ledes til fortank og til udsprinkling
Afløb fra vask af stalde	Ledes til gyllebeholder via gyllekanaler
Afløb fra malkeum	Ledes til gyllebeholder via gyllekanaler

Tag- og overfladevand

Der etableres nye stalde i forbindelse med miljøgodkendelsen. Der skal indsendes ansøgning om håndtering af tag- og overfladevand fra stalden i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse via [Byg og Miljø](#).

Det er oplyst i afløbsplanen i miljøkonsekvensrapporten at tagvand fra eksisterende bygninger ledes til dræn, som fører til vådområdet øst for husdyrbruget. For at sikre, at der ikke opstår risiko for forurening af vandmiljøet, stilles der vilkår om, at bortledning af tagvand fra de eksisterende bygninger (Kvie- og kalvestald, Goldkostald, Småkalve, Kviestald – tidl. Kostald) skal afledes i et tæt lukket system, så restvand eller husdyrgødning ikke kan trænge ind i systemet.

Der stilles vilkår om, at befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger altid skal holdes rene for affald, foderrester, gødningsspild m.v., således at der ikke opstår risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.

Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der ikke vil være væsentlig forureningsrisiko for miljøet i forbindelse med håndteringen af tag- og overfladevand, restvand og spildevand, såfremt de fastsatte vilkår overholdes, og afledningen af vand på husdyrbruget håndteres som oplyst i miljøkonsekvensrapporten.

Fluegener

Ansøgers vurdering fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune fastsætter vilkår til fluebekæmpelsen på husdyrbruget.

Holstebro Kommune fastsætter vilkår om, at der på husdyrbruget skal foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med [retningslinjerne](#) fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Handleplan

Der er fastsat vilkår om, at såfremt kommunen vurderer, at der forekommer fluegener, der er væsentligt større, end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der udarbejdes en handleplan og efterwise, at de stillede krav er overholdt. Handleplanen skal godkendes af Holstebro Kommune. Er kravene ikke overholdt, kan Holstebro Kommune kræve, at der skal indgives og gennemføres et projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående og de fastsatte vilkår, vurderes det, at fluer på husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener omkring husdyrbruget eller for omboende.

Følgenvirkninger

Affald

Ansøgers beskrivelse af håndtering af affald og reststoffer (kemikalier, rengørings-, behandlings-, og sprøjtemidler samt olie-, benzin- og medicinrester mv., som opbevares eller anvendes i produktionen) fremgår af miljøkonsekvensrapporten.

Holstebro Kommune supplerer med beskrivelse af, hvorledes affald og reststoffer skal håndteres korrekt efter gældende regler.

Alle virksomheder, der producerer affald, er forpligtiget til at sortere deres affald og sikre, at genanvendeligt affald bliver bortskaffet til genanvendelse.

Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres iht.

Affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende Regulativ for erhvervsaffald i Holstebro Kommune.

Al bortskaffelse af affald skal kunne dokumenteres. Denne dokumentation skal fremvises ved tilsyn og kan f.eks. bestå af fakturaer fra godkendt modtager, kvittering fra genbrugspladsen eller lignende. Liste over godkendte modtagere kan ses på Energistyrelsens hjemmeside ([affaldsregister](#)).

Samlet vurdering

På baggrund af beskrivelsen i miljøkonsekvensrapporten af affaldshåndteringen på husdyrbruget, vurderes det, at affald ikke vil have væsentlig betydning for omgivelserne og miljøet, såfremt affald håndteres efter gældende regler.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Der er i miljøkonsekvensrapporten gjort rede for håndtering af mulige uheld på husdyrbruget. Der er i forbindelse med ansøgningen fremsendt beredskabsplan med beskrivelse af håndtering af brand, gylleuheld og oliespild.

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Såfremt gyllebeholderen eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet vil gyllen pga. terrænets fald løbe mod vådområdet Hellegård Å beliggende umiddelbart øst og syd for husdyrbruget. Vandløbet Hellegård Å løber ca. 140 meter øst for husdyrbruget. Gyllebeholdere på husdyrbruget er omfattet af 10-års beholderkontrol.

Det er oplyst i miljøkonsekvensrapporten at der er etableret en gyllebarriere for at forebygge at gylle i tilfælde af gylleudslip kan løbe i vådområdet og vandløbet. For at mindske risiko for forurening af vandmiljøet i tilfælde af gylleuheld, stilles vilkår om, at den eksisterende gyllebarriere forlænges og der etableres en mindre gyllebarriere ved gyllebeholderen på 1.825 m³. Placering af gyllebarriererne fremgår af bilag 4. Der stilles desuden vilkår om, at der til enhver tid skal være tilstrækkelig kapacitet bag gyllebarriererne til at tilbageholde den del af indholdet på den største gyllebeholder, som er beliggende over terræn.

Der er etableret en rørføring igennem gyllebarrieren med henblik på at aflede overfladevand, der samler sig bag barrieren, i vådområdet. Der stilles vilkår om, at rørføringen kun må åbnes kortvarigt under overvågning for at aflede overfladevandet, for at sikre gyllebarrierens funktion.

Beredskabsplan

På baggrund af risikovurderingen i miljøkonsekvensrapporten og ovenstående risikovurdering stilles der vilkår om, at husdyrbruget skal have udarbejdet en beredskabsplan, og at denne skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

For at sikre, at husdyrbrugets beredskabsplan er kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget, stilles der vilkår om, at planen ophænges, hvor den er synlig og tilgængelig. Herudover stilles der vilkår om, at beredskabsplanen løbende holdes opdateret.

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til mindre hændelser som eksempelvis oliespild og store såsom eksempelvis gylleudslip og brand.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- 1) En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.
- 2) Handlungsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip).
- 3) Oversigt over tilgængeligt udstyr til håndtering af forureningsulykker (f.eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmætter, mm.).

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget med de stillede vilkår har foretaget de nødvendige foranstaltninger for at minimere risiko for forurening af miljøet i forbindelse med uheld.

Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger ca. 200 km fra grænsen til Tyskland, som er nærmeste selvstændige nation. Derfor vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget ikke vil have grænseoverskridende virkning.

Klima og ressourcer

Ansøgers beskrivelse af husdyrbrugets forbrug af vand og energi, herunder tiltag for at minimere forbruget af ressourcer, og vurdering heraf, fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Holstebro Kommune fastsætter vilkår for at sikre fortsat fokus på ressourcebesparelser og bevidsthed herom.

Vilkår til miljø- og ressourcestyring stilles på baggrund af et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Vilkårene vedr. miljø- og ressourcestyring stilles for at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, og for at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget.

For at skabe et overblik over ressourceforbruget, stilles der vilkår om, at husdyrbruget minimum en gang årligt skal føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer. Desuden skal husdyrbruget arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne.

Der stilles også vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med tilsyn skal redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen.

Der stilles vilkår om, at senest 5 år efter den seneste energigennemgang skal hele husdyrbruget være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpe typer etc. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontrolrapport skal fremsendes til Holstebro Kommune. Herefter skal energigennemgangen foretages minimum hvert 5. år.

Det forventede energiforbrug i forhold til produktionens størrelse (680 årskøer) vurderes at ligge mellem 480.000 – 600.000 kWh (standard tal ligger mellem 700 – 900 kWh per årsko).

Samlet vurdering

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Fristen for at klage over afgørelsen er den **18. maj 2023**.

Klagen skal sendes digitalt via [klageportalen](#). Du kan logge ind med NemID eller MitID. Det koster et gebyr at få behandlet klagen. Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Holstebro Kommune, der sender anmodningen videre til klagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Aktindsigt

Vi gør opmærksom på, at du har ret til aktindsigt i sagen. Du kan få aktindsigt ved at henvende dig til Holstebro Kommune på tm@holstebro.dk.

Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Susanne Vestergaard Bonde, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup (ansøger)

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Karen V. Thomasen, SAGRO I/S, kvt@sagro.dk (ansøgers konsulent)
- Alle sagens parter indenfor 755 meter fra husdyrbrugets lugtcentrum (lugtkonsekvensradius).
- Naboer der matrikulært grænser op til husdyrbruget.
- Personer der har anmodet om at se udkast til afgørelse.
- Danmarks Naturfredningsforening
- Styrelsen for patientsikkerhed - Tilsyn og Rådgivning Nord
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation
- Danmarks Sportsfiskerforbund
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Erik Holk
- Dansk Ornitologisk Forening
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland
- Rådet for Grøn Omstilling
- De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune

I perioden 20. marts 2023 til 19. april 2023 har udkast til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside og orienteringsbrev er sendt til nedenstående:

- Karen V. Thomasen, SAGRO I/S, kv@vt@sagro.dk (ansøgers konsulent)
- Alle sagens parter indenfor 755 meter fra husdyrbrugets lugtcentrum (lugtkonsekvensradius).
- Naboer der matrikulært grænser op til husdyrbruget.
- Personer der har anmodet om at se udkast til afgørelse.
- Danmarks Naturfredningsforening
- Styrelsen for patientsikkerhed - Tilsyn og Rådgivning Nord
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation
- Danmarks Sportsfiskerforbund
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark
- Nisum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Erik Holk
- Dansk Ornitologisk Forening
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland
- Rådet for Grøn Omstilling
- De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune

I 30 dages høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra følgende:

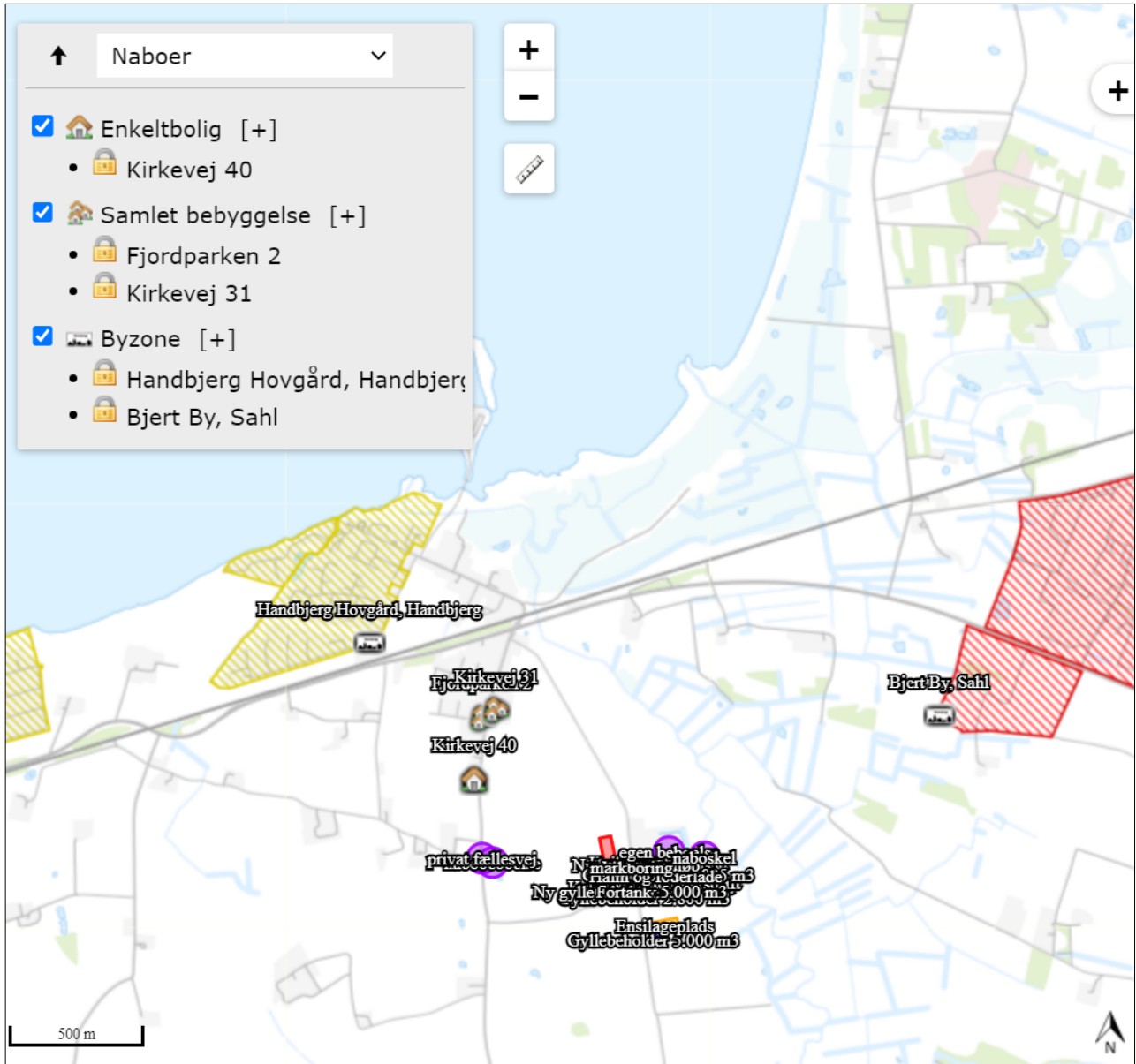
Ingen bemærkninger modtaget.

Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering på kommunens hjemmeside i perioden 15. november 2022 til den 29. november 2022.

Ingen bemærkninger modtaget.

Bilag

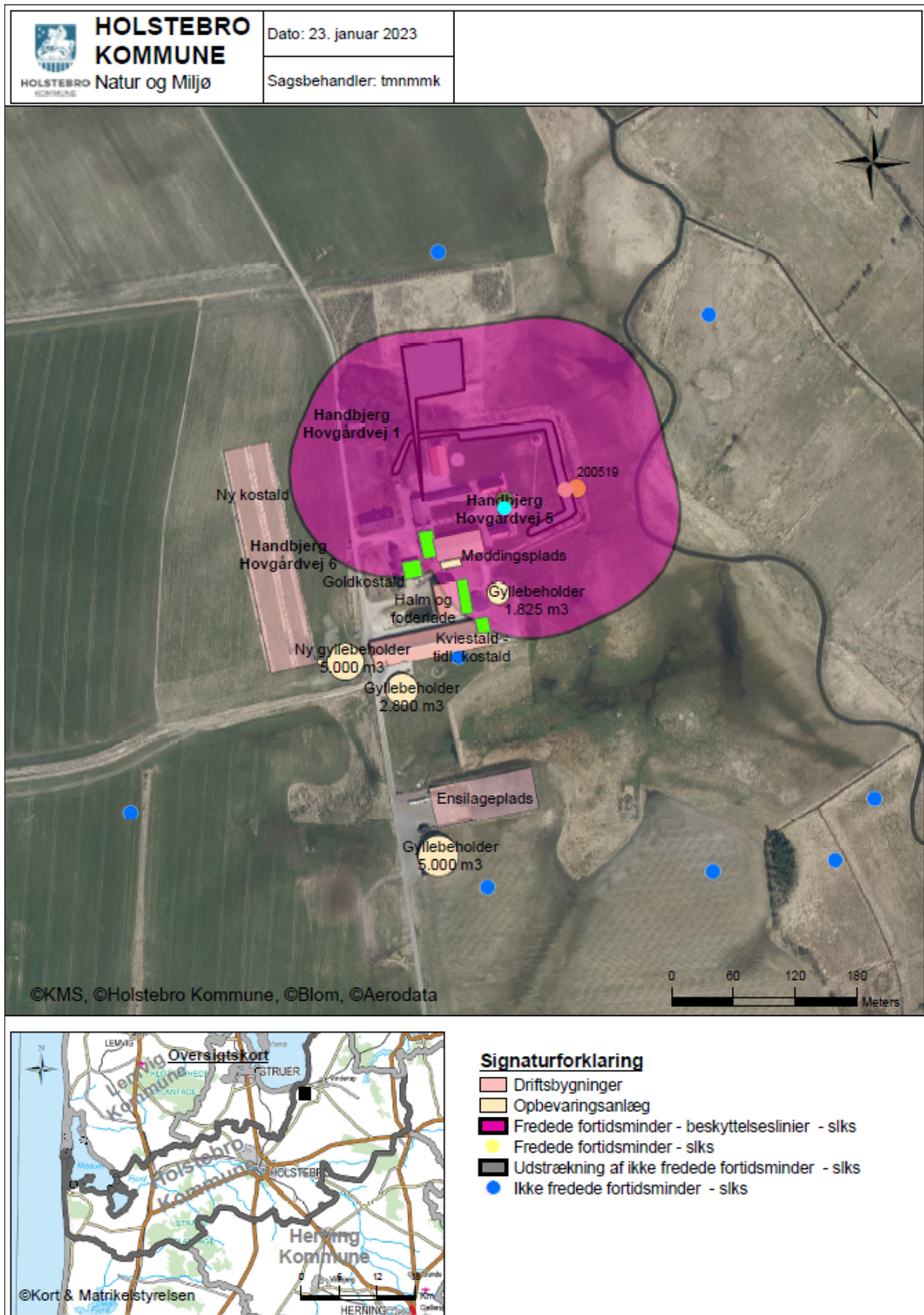
Bilag 1 – Beliggenhed og planmæssige forhold

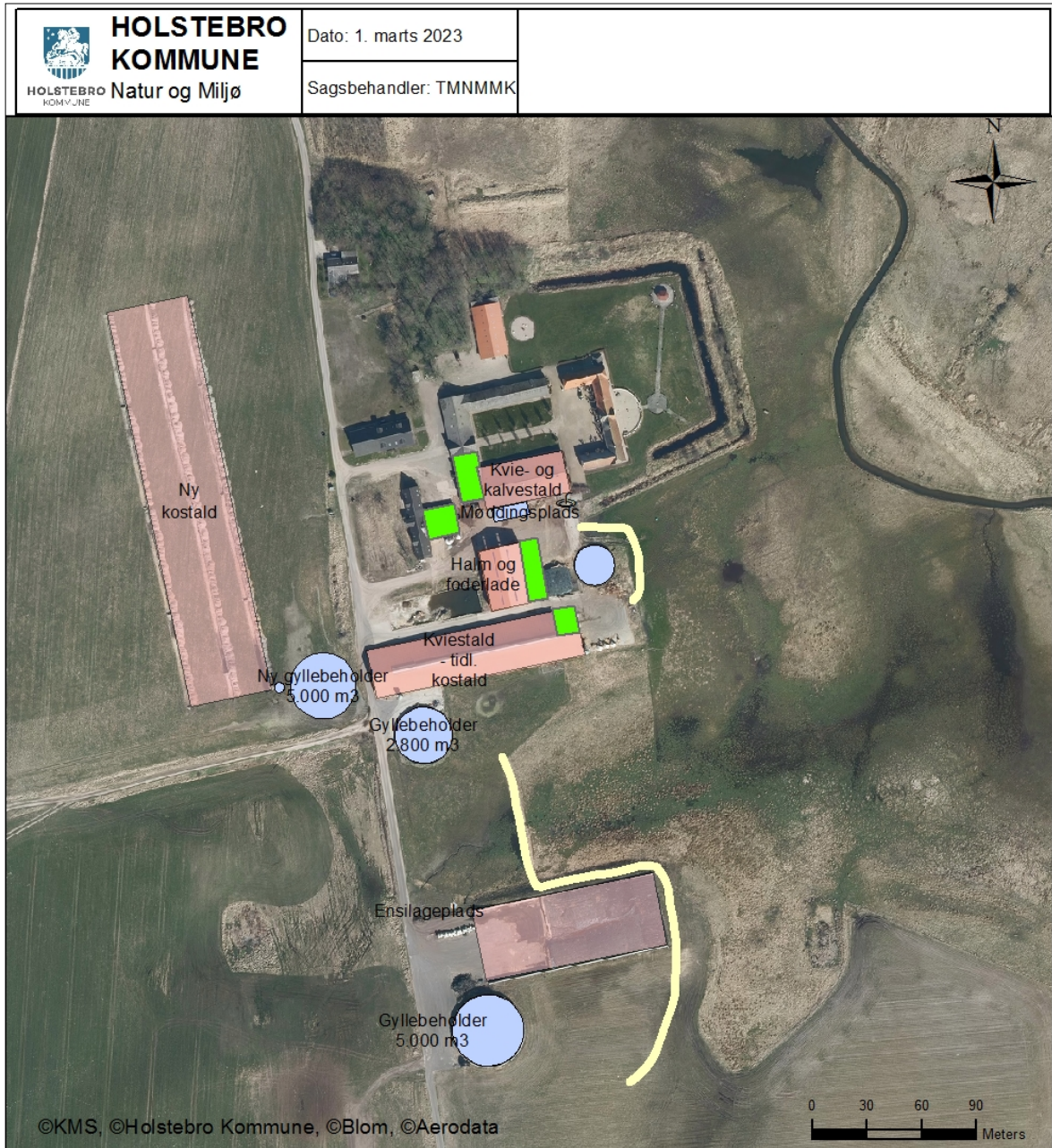
Bilag 2 – Beplantningsplan

Bilag 3 – Landskabelige og kulturhistoriske forhold

Bilag 4 – Placering af gyllebarrierer

Signaturforklaring

- Driftsbygninger
- Opbevaringsanlæg

Bilag 5 – Driftsjournal

ENSILAGE I MARKSTAKKE

1. Find markkort og tegn markstakkenes placering ind.
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.
3. Kontroller om der har ligget markstakke på samme placering inden for sidste 5 år.
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maks. 24 mdr.)
5. Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt ensilagestak:
50 meter fra fælles vandindvindingsanlæg 25 meter fra enkelt indvindingsanlæg 30 meter fra naboskel 15 meter fra vandløb (herunder dræn) og søer 100 meter fra nabobeboelse 15 meter fra offentlig vej og privat fællesvej

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE	Synlige skader	Reparatør tilkaldt	Dato for reparation
Gyllebeholder 1.825 m ³			
Gyllebeholder 2.800 m ³			
Gyllebeholder 5.000 m ³			
Ny gyllebeholder 5.000 m ³			

RESSOURCEFORBRUG	År:	År:	År:
El [kWh]			
Vand [m ³]			
Brændstof			

UHELD	Dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldt til Teknik og Miljø

Bilag 6 - Miljøkonsekvensrapport

I forbindelse med ansøgningen er der indsendt en miljøkonsekvensrapport, hvor ansøger har redegjort for miljøkonsekvenserne ved udvidelsen. Miljøkonsekvensrapporten danner sammen med oplysningerne i ansøgningen baggrund for afgørelsen. I de tilfælde, hvor Holstebro Kommune har supplerende til miljøvurderingen, eller hvor kommunens miljøvurdering er en anden end ansøgers vurdering vil dette fremgå af afsnittet 'Begrundelse for de fastsatte vilkår'.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af: Karen V. Thomasen, SAGRO I/S, kvt@sagro.dk

Miljøkonsekvensrapport for Handbjerg Hovgård

Landmand Susanne og Lars Bonde

Handbjerg Hovgårdvej 5
7830 Vinderup

Udarbejdet januar 2023
Af miljørådgiver Karen V. Thomasen

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Ikke teknisk resumé.....	4
Basisoplysninger	4
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme	4
Tidligere godkendelser	4
Biaktiviteter	5
IE-brug	5
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	5
Indretning og drift	5
Afløbsforhold	10
Foderopbevaring	11
Lys	11
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse	12
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	13
Beliggenhed	14
Planforhold	14
Landskab.....	15
Afstandskrav	17
Naturområder.....	18
Ammoniakemission	18
Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000).....	19
Kategori 1-natur	19
Kategori 2-natur	19
Kategori 3-natur	19
§ 3 områder	19
Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter	21
National beskyttelse af arter af planter og dyr	21
Biodiversitet – Den danske Rødlister	22
Lugt	22
Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.....	23
Støv	24

Fluer og skadedyr	24
Til- og frakørsels forhold.....	25
Rystelser	27
Støj.....	27
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger.....	28
Forslag til egenkontrol.....	29
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.....	30
Grundvand	30
Jordforurening	30
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.).....	31
Affald	31
BAT (ammoniak)	32
BAT.....	34
Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	34
Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgtes virkning på miljøet.....	34
Befolkningen og menneskers sundhed	35
Alternative løsninger	35
Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 8 nr. 5.	35
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten	36

Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver de fremtidige forhold på husdyrbruget af Handbjerg Hovgårdvej 5, beliggende i Holstebro Kommune.

Rapporten beskriver de faktiske forhold i dag samt udvidelsens karakteristika, herunder den forventede drift efter ibrugtagning. Hertil vurderes konsekvenser forbundet med udvidelsen.

Rapporten er opbygget jf. Bilag 1 i Bek. nr. 2225 af 27/11/2021 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), med enkelte ændringer:

- Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé, fremfor at slutte med det, da det vurderes, at det er en mere naturlig opbygning.
- Punkterne D 1 a og b behandles under et, så de forskellige faktorer beskrives og vurderes i samme afsnit, da dette vurderes mere hensigtsmæssigt.

Ikke teknisk resumé

Malkekvægbruget på Handbjerg Hovgårdvej 5 skal have foretaget lidt små justeringer, som der søges om i denne miljøgodkendelsesansøgning.

Der søges om opførelse af en kalvestald på ca. 300 m² samt en mindre tilbygning til kviestalden på ca. 125 m². Derudover søges der om genanvendelse af en tidligere staldbygning til småkalveafsnit – ca. 115 m², som ikke har været udnyttet i de sidste 8 år. En eksisterende bygning har tidligere været midlertidigt godkendt til goldkøer og ønskes fremadrettet igen anvendt til køer på 265 m² produktionsareal. Staldgulvet i kostalden ønskes ændret fra sengebåsestald med spalter og linespil til fast drænet gulv med hældning og skrab, som giver mindre ammoniakfordampning. De nye stalde ligger inde mellem de eksisterende bygninger og vil således ikke være synlige for naboer.

Derudover sker der ingen ændringer på ejendommen.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugtgenkravene er overholdt.

Der forventes ikke flere fluer, støj eller transporter, da antallet af dyr ikke ændres væsentligt.

De landskabelige forhold er uændrede, da de nye staldafsnit ligger mellem nuværende bygninger og derfor skjærmes af disse.

De gældende krav til ammoniaknedfald på omkringliggende natur overholdes stadigvæk og der er derfor ingen væsentlig påvirkning af naturen.

Alle afstandskrav er overholdt

Gældende regler om Bedste tilgængelige Teknik, BAT er overholdt.

Basisoplysninger

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Ejendommen drives som en selvstændig enhed uden samdrift med andre husdyrbrug.

Der er ikke samdrift med andre ejendomme.

Tidligere godkendelser

- Miljøgodkendelse af 2015
- Tillæg 2009
- Tillæg 2011
- Miljøgodkendelse 2015. Ansøgt om ny stald.

8-årsdriften svarer til den drift, som var på ejendommen i nudrift af ansøgningen for 2015 – altså i 2014.

Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter.

IE-brug

Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug, da det er et kvægbrug.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Indretning og drift

Nedenfor ses en oversigt over produktionsareal, staldsystem og dyretype for nuværende drift, ønsket drift samt driften for 8 år siden.

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift 2014 (§12 fra 2009 og senere tillæg)	Nudrift (§12 fra 2015)	Ansøgt 2022
1. Kviestald – tidligere ko-stald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter	1950	1950	1950
	Dybstrøelse, flex alle kvæg	175	175	175
2. Kvie- og kalvestald	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	160	160	160
	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald m fast gulv.	425	425	425
	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter.	190	190	190
3. Ny kostald	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse.		475	475
	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald m fast drænet gulv og skrab.			4450
	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter og linespil.		4875	425
	Kalve, (under 6 mdr.), dybstrøelse.		175	175
4. Småkalve	Kalve, (under 6 mdr.), dybstrøelse.			115
5. Goldkostald	Dybstrøelse, flex alle kvæg.			265
6. Ny kalvestald	Kalve, (under 6 mdr.), dybstrøelse.			299
7. Tilbygning kviestald	Dybstrøelse, flex alle kvæg.			120
8. Tidligere kalvehytter	Kalve, (under 6 mdr.), dybstrøelse.	100		

Tabel 1. Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi

Nedenstående tabel er en oversigt over husdyrbrugets fremtidige staldafsnit, dyretyper, staldsystemer og produktionsarealer.

Der er søgt om flex i flere staldafsnit med dybstrøelse for at få en fleksibilitet.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kviestald - tidl. kostald	2975	Naturlig ventilation	3 m	(#553257) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1950
				(#553251) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	175
Kvie- og kalvestald	1082	Naturlig ventilation	3 m	(#553693) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	425
				(#553263) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	190
				(#553261) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	160
Ny kostald	9945	Naturlig ventilation	3 m	(#553706) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	4450
				(#553277) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	175
				(#553275) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	425
				(#553273) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	475
Småkalve	330	Naturlig ventilation	3 m	(#553695) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	115
Goldkostald	292	Naturlig ventilation	3 m	(#553696) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	265
Ny kalvestald	299	Naturlig ventilation	3 m	(#553698) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	299
Tilbygning kviestald	122	Naturlig ventilation	3 m	(#553700) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	120
Sum						9224

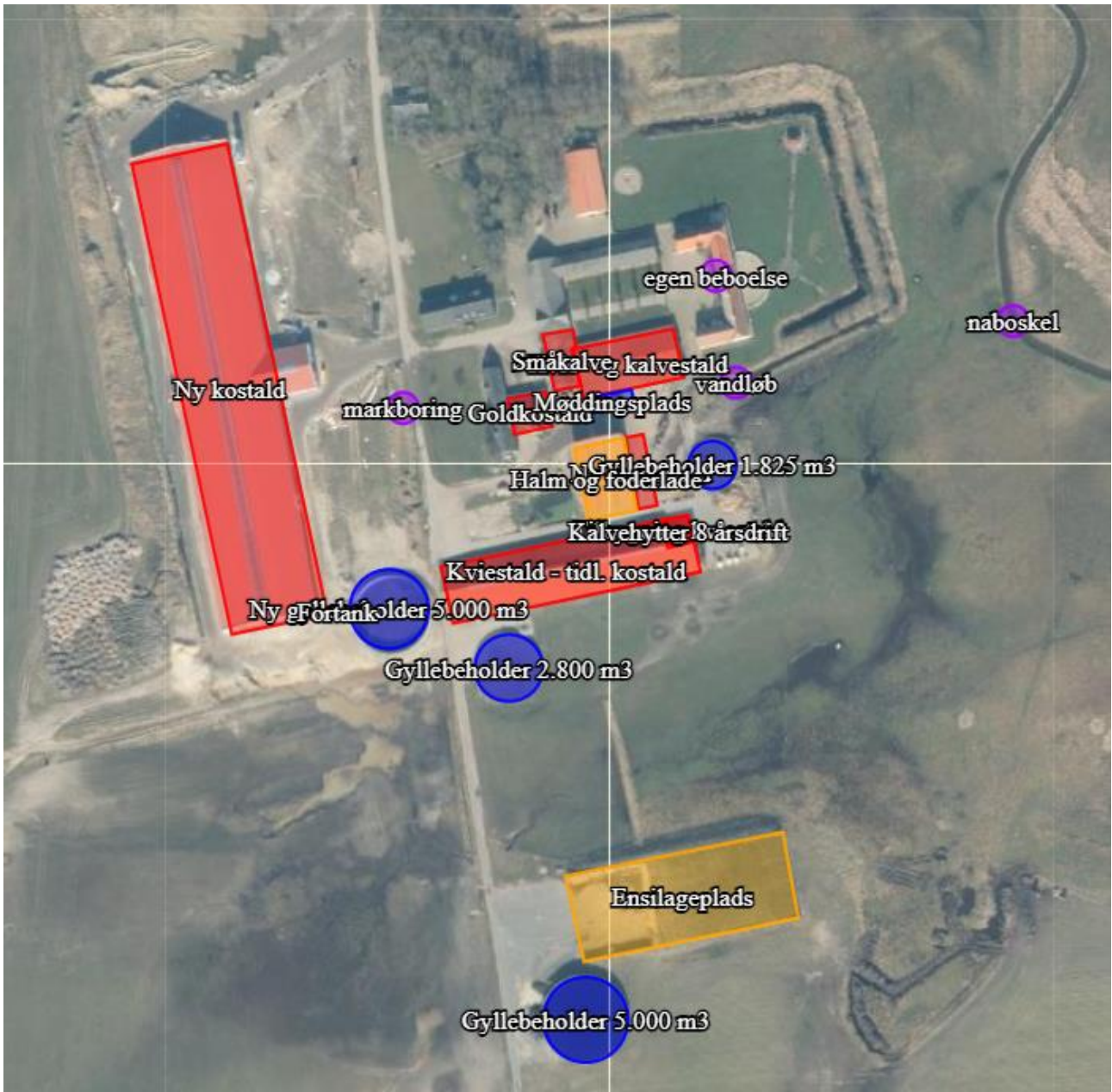
Tabel 2. Husdyrbrugets fremtidige produktionsarealer

På figur 1 og 2 fremgår de fremtidige driftsbygninger, og på figur 3 kan en skitse over produktionsarealer og staldsystemer ses.

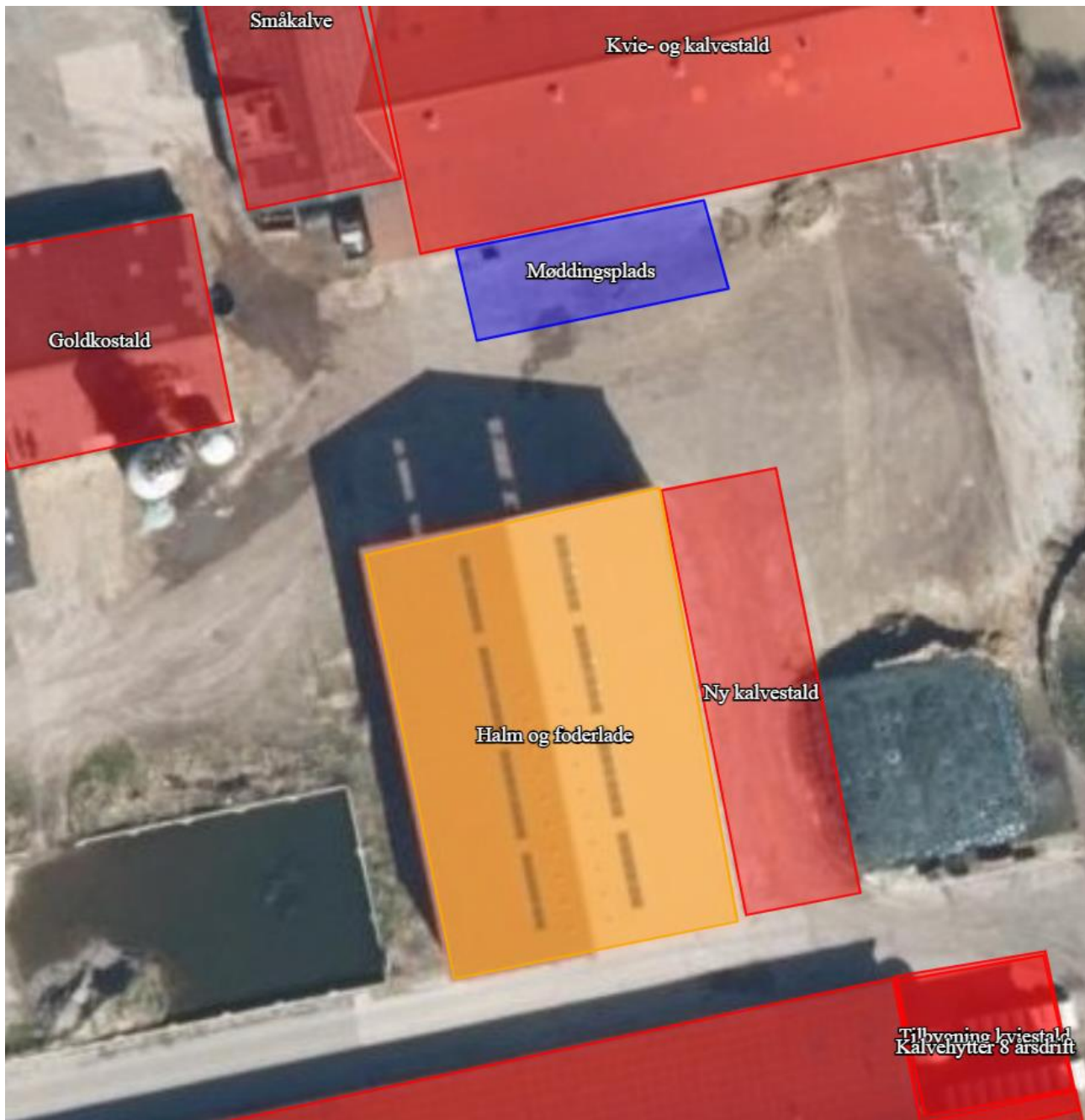
Nedenstående tabel er en oversigt over husdyrbrugets fremtidige gødningsopbevaringsanlæg. I tabel 4 fremgår flere oplysninger om husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 2.800 m ³	Flydende				759
Gyllebeholder 5.000 m ³	Flydende				1198
Ny gyllebeholder 5.000 m ³	Flydende				1031
Møddingsplads	Fast				140
Fortank	Flydende				24
Gyllebeholder 1.825 m ³	Flydende				381

Tabel 3. Husdyrbrugets fremtidige gødningsopbevaringsanlæg

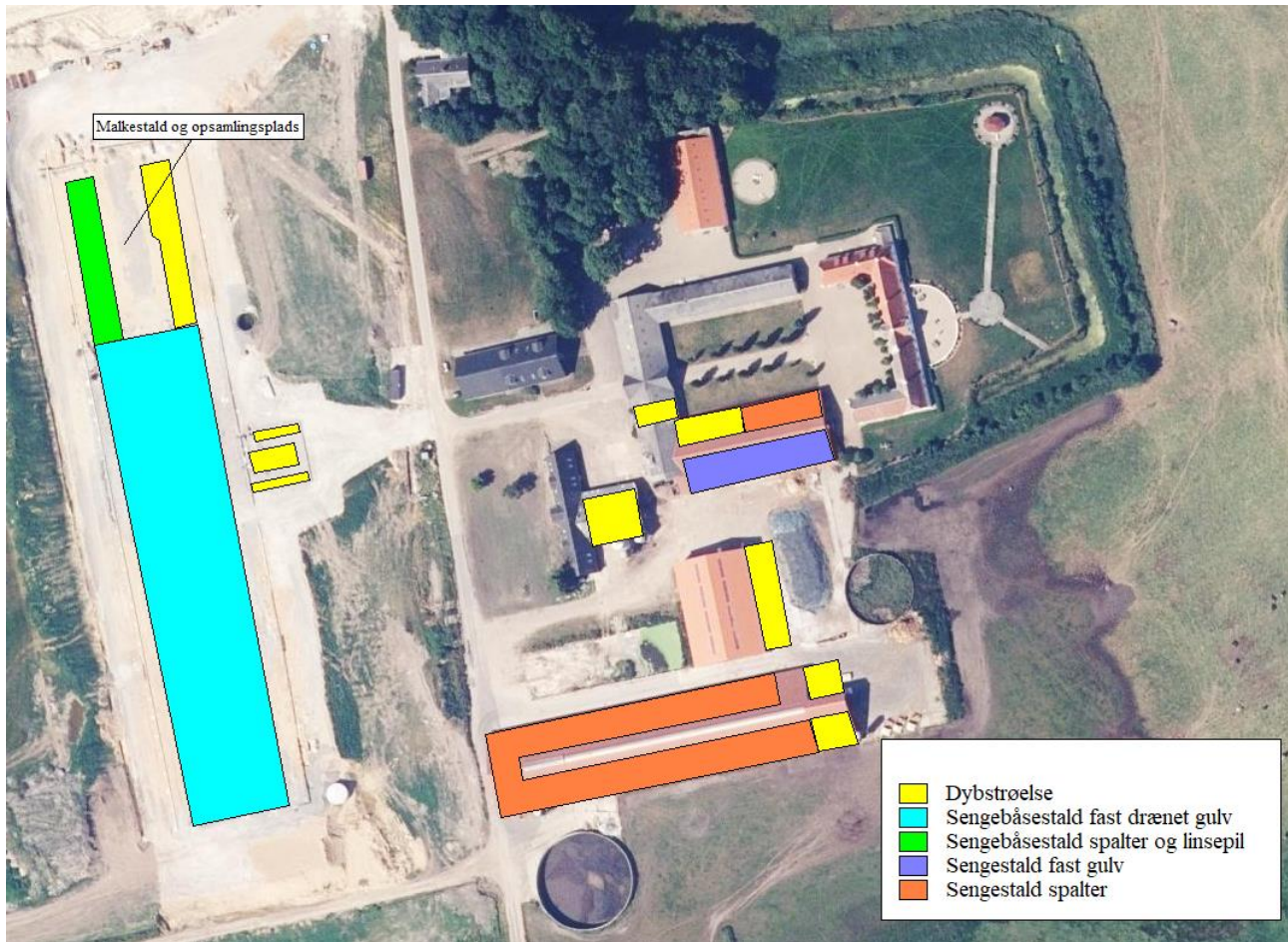

Figur 1 Situationsplan

Figur 2. Situationsplan, zoomet ind for at se navne på bygninger ved de mindre stalde.

Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ved en detaljeret opmåling af staldene og gennemgang af bygningstegninger. Dvs. at der er fratrukket gangarealer, malkestald med opsamlingsplads og nakkeboms-arealer.

Figur 3. Produktionsarealer og staldsystemer (farvesymbol)

Beskrivelse af husdyrbrugets anlæg:

Køerne opstaldes i den nye stald mod vest, hvor der også er malkestald samt plads til småkalve. Goldkøer placeres i en ældre bygning i centrum af bygningsmassen som også tidligere har været anvendt til køer til midlertidig opstaldning – den søges som ny stald. Den tidligere kostald mod syd anvendes til opdræt, som ligeledes opstaldes i øvrig ældre stald.

Ændringerne i forhold til seneste godkendelse er ansøgning om en ny kalvestald til småkalve med dybstrøelse langs med eksisterende halm- og foderlade på ca. 300 m². Desuden ønskes en lille tilbygning i østlige ende af kviestalden på ca. 125 m² til dybstrøelse. Der inddrages et mindre areal af en eksisterende staldbygning til kalvestald på ca. 115 m².

Den nye kostald blev ved sidste godkendelse ansøgt med sengestald med spalter, men dette søges nu ændret til en mere ammoniakvenlig drift med sengebåsestald med fast drænet gulv og skrab i hovedparten af bygningen – se figur 3.

Der er halm- og foderlade samt ensilagepladser. Der søges ikke om yderligere ensilagepladser.

Der søges ikke om yderligere opbevaringslagre til husdyrgødning.

Afløbsforhold

Der er sanitært spildevand fra driftsbygningerne, der afledes til septiktanke.

Vand fra ensilagesiloer udsprinkles.

Vand fra møddingspladsen løber i gyllekanaler og videre til gylletanken.

Der er bl.a. dræn syd for kostalden. Drænene ledes ud til vådområdet og er skåret af her.

Regnvand fra de gamle bygninger, som har tagrender løber til dræn og ud i vådområdet.

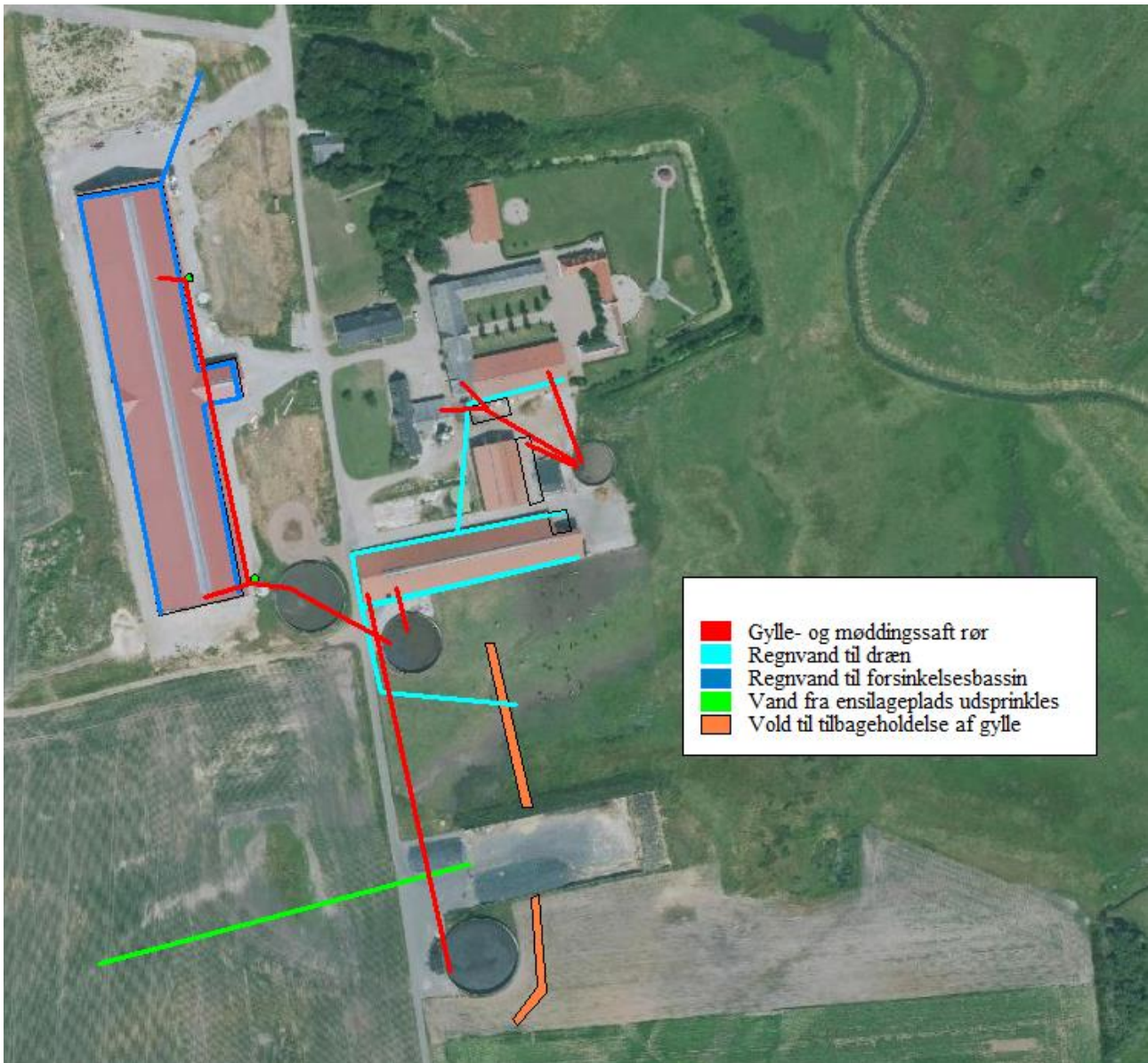
Regnvand fra den nyeste kostald afledes til et regnvandsbassin nordøst for stalden.

Afløbsforhold er visualiseret på nedenstående figur.

Der er etableret en vold for at undgå at gylle løber ud i vådområdet mod øst i tilfælde af læk på gylletank.

Vurdering

Det vurderes hermed, at de generelle krav til håndtering af spildevand, restvand og ensilagesaft jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt og dermed er tilstrækkelige til beskyttelse af omgivelserne.

Figur 4. Afløbsplan

Foderopbevaring

Der fodres hovedsageligt med ensilage, som opbevares på ensilagepladsen syd for ejendommen. Derudover er der foder og halm i halmhuset og i den kommende foderlade mod syd.

Vurdering

Det vurderes, at foderet opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Lys

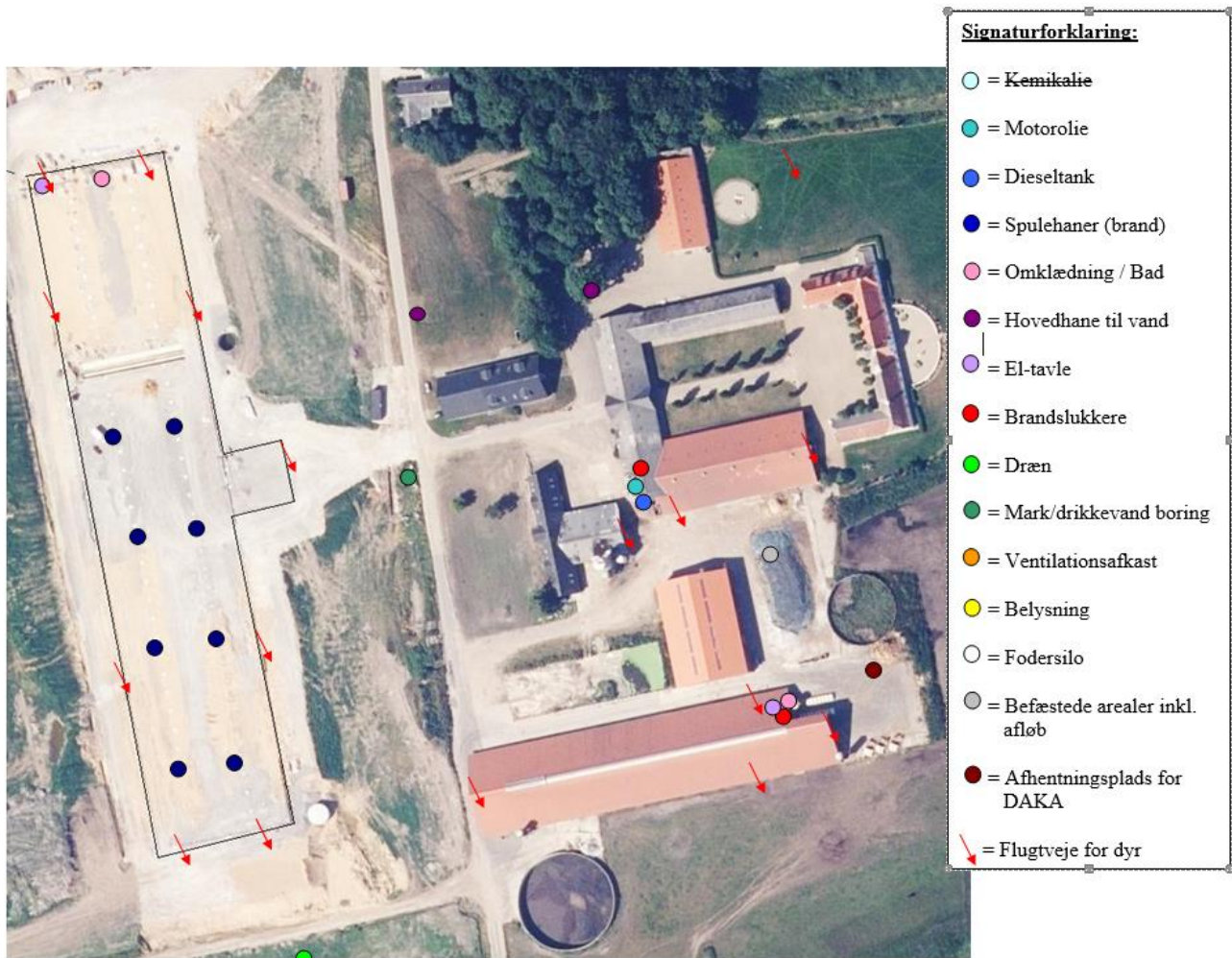
Der er tændt for orienteringslyset i alle stalde om natten, som er en markant reduktion af lysniveauet i forhold til arbejdslyset. Der malkes mellem kl. 22 og 02, hvor der er tændt for mere lys. Om dag tændes lys

kun efter behov. Der er ingen projektørlys på ejendommen, men lidt hyggebelysning bl.a. ved nordgavlen af den nye stald. Der er lyssensorer i den kviestald - tidligere kostald og nyeste stald.

Vurdering

Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen eller staldbelysningen som følge af udvidelsen. Ejendommen ligger langt fra naboer. Lysgener ændres ikke ved udvidelsen.

Eksisterende belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Figur 5. Oversigtskort

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

Der er anlagt en ny vej til Kirkevej, som er vest for ejendommen og den nuværende indkørsel fra Handbjerg by anvendes ikke mere. Det giver en væsentlig mindre trafikbelastning i Handbjerg by.

Der søges om opførsel af en mindre kalvestald vest for halmhuset på ca. 300 m² samt en lille tilbygning på kviestalden mod øst. I alt ca. 125 m². Disse stalde vil kun give en begrænset indflydelse på det landskabelige udtryk, da de ligger mellem eksisterende bygninger og er kun en lille procentdel af den eksisterende bygningsmasse.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Opbevaringsanlæg	Opførsels år	5 el. 10 års beholder-kontrol	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gylletank I	1981	2021	1.825	381	Naturligt flydelag
Gylletank II	1994	2021	2.800	759	Naturligt flydelag
Gylletank III	2011	2021	5.000	1198	Naturligt flydelag
Gylletank IV	2022		5.000	1031	Naturligt flydelag
Gyllekanaler			1.500		
I alt			16.125		

Tabel 4. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortanken til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Gyllen fra de ældre stalde, øst for vejen leveres til biogasanlæg og returneres i gylletanken længst mod syd.

En forventet absolut maksimal besætning ses som nedenfor med den husdyrgødningsproduktion som det giver:

Besætning og gødningsproduktion			
Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	Tons
CHR-nr./Besæt.nr: /			
St.r. årskøer, Sengest. dræn, skraber, ajleaf	610,0	Årsdyr	19.709
St.r. årskøer, Sengestald m. spalt, linespil	39,0	Årsdyr	1.260
St.r. årskøer, Dybstrøelse (hele arealet)	50,0	Årsdyr	813
St.r. årsopdr. 0-6mdr., Dybstrøelse (hele arealet)	155,0	Årsdyr	293
St.r. årsopdr. 6-27mdr., Sengestald m. bagsk./ringkanal	435,0	Årsdyr	2.705
St.r. årsopdr. 6-27mdr., Dybstrøelse (hele arealet)	20,0	Årsdyr	107
St.r. årsopdr. 6-27mdr., Sengestald m. fast gulv	90,0	Årsdyr	560
St.r. slagtekalve op til 230 kg, Dybstrøelse (hele arealet)	350,0	Stk	39
			25.486

Tabel 5. Produceret husdyrgødning i ansøgt drift

Produktionen af gylle er således 24.234 tons. På ejendommen er der således ca. 8 mdr. kapacitet. Ejendommen leverer gylle til Måbjerg Bioenergy og får kun den mængde retur på ejendommen, som der er plads til. Resten beholdes på biogasanlægget. Dermed er der tilstrækkeligt kapacitet.

Loven kræver minimum 9 måneders opbevaringskapacitet, hvilket er overholdt.

Dybstrøelse fra husdyrholdet udbringes direkte fra staldene eller opbevares på møddingsplads eller som kompost i markstak. Produktionen af dybstrøelse er 1252 tons. Markstakke placeres langt væk fra naboer og overdækkes, så der ikke er risiko for lugt/fluegener eller næringsstofforurening.

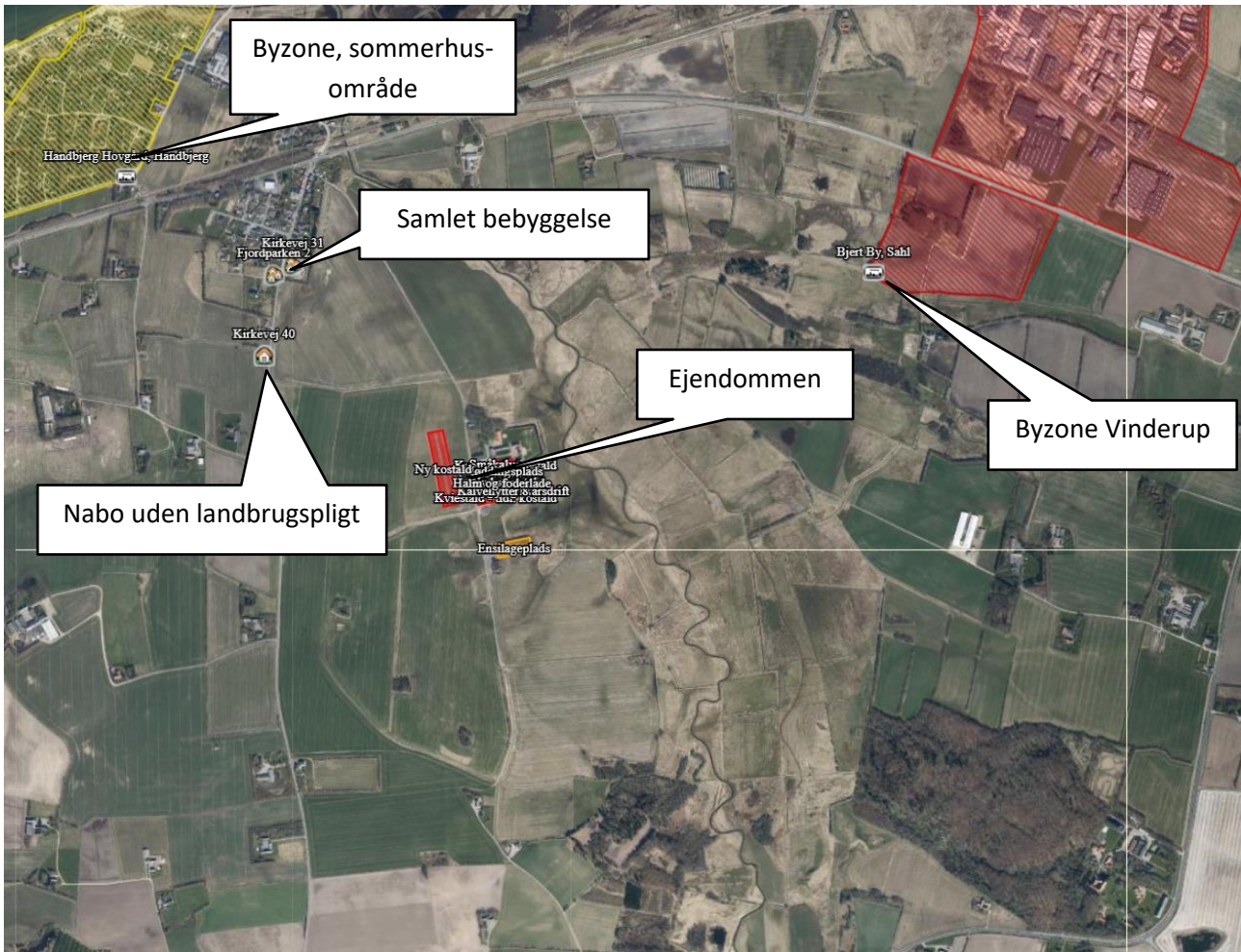
Vurdering

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Kirkevej 40 som ligger 690 m nordvest for anlægget – målt som vægtet gennemsnitsafstand. Den nærmeste samlede bebyggelse er Handbjerg by beliggende ca. 800 m nordvest for anlægget – målt som vægtet gennemsnitsafstand. Nærmeste by er Vinderup samt sommerhusområdet ved Handbjerg, som begge ligger ca. 1300 m fra anlægget - – målt som vægtet gennemsnitsafstand.

Figur 6. Ejendommens placering

Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegninger og fredninger er blevet gennemgået.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet

Udpegninger:	Husdyrbruget ligger:	
	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde	X	
Skovrejsningsområde		X
Lavbundsområde		X (lige på kanten af lavbundsprojekt)
Naturbeskyttelsesområde		X
Økologiske forbindelser / spredningskorridorer		X
Kulturhistoriske bevaringsværdier	X	
Værdifulde kulturmiljøer	X	
Bevaringsværdigt landskab		X
Større sammenhængende landskab	X	
Område for store husdyrbrug		X

Geologiske bevaringsværdier		X
Kystnærhedszone	X	
Strandbeskyttelseslinje		X
Kirkebyggelinje		X
Skovbyggelinje		X
Å beskyttelseslinje		X
Sø beskyttelseslinje		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X
Fredede områder		X
Fortidsminde beskyttelseszone	x	
Habitatområde		X
Råstofområder		X
Boringsnære beskyttelsesområder		X
Område med særlig drikkevandsinteresse		X
Nitratfølsomt indvindingsområde		X
Sprøjttemiddelfølsomme indvindingsområde		X
Jordforurening V1	X	
Jordforurening V2		X

Tabel 6. Landskabelige udpegninger

Ejendommen ligger lige på kanten af et vådområdeprojekt som blev etableret for få år siden langs Hellegård Å og er beliggende lige øst for ejendommen.

Ejendommen ligger indenfor særlig værdifuldt landbrugsområde. Indenfor disse områder forudses der ikke væsentlige konflikter mellem landbrugsdriften og de omgivende arealanvendelser, og områderne skal i særlig grad anvendes til jordbrugsdrift.

De økologiske forbindelser skal sikre, at bestande af planter og dyr kan spredes i landskabet samt fastholde en god udvikling. Derudover skal de gøre det muligt for arterne at komme til nye levesteder, der skabes i landskabet. Der er en forbindelseslinje i vådområdet øst for ejendommen, men den berøres ikke af denne miljøgodkendelse.

Værdifulde kulturmiljøer/bevaringsværdier er områder, der rummer væsentlige værdier knyttet til kulturhistorien i det åbne land. Inden for de værdifulde kulturmiljøer må der ikke planlægges eller gennemføres byggeri og anlæg ud over det, der er erhvervsmæssig nødvendigt for driften af landbrug, skovbrug eller fiskeri.

Større sammenhængende landskaber er områder, der så vidt muligt skal friholdes for nye tekniske anlæg, medmindre hensynet til bevaring af landskabsværdierne kan sikres.

Der er et meget lille område øst for den nye stald, hvor der er registreret en jordforurening. Der er ikke planlagt byggeri på dette sted.

Den nye kalvestald bygges sammen med eksisterende bygning og får halvtag. Der bygges med rødt eternit-tag, muret gavl og gardiner i siden. Max højde er 4,5 m på det højeste sted.

Tilbygningen til kviestalden laves med samme materiale, højde og farver som den eksisterende stald.

Vurdering

De nye staldafsnit er meget små i forhold til det eksisterende byggeri og er placeret imellem eksisterende bygninger og vil ikke ændre det landskabelige indtryk.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde

- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Afstandskravene er overholdt, da anlæggets afstand til områderne er større eller lig med ovenstående krav.

Afstandene er afsat som punkter i *husdyrgodkendelse.dk*.

Vurdering

Idet ejendommen ligger i stor afstand til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt og idet der kun foretages små ændringer med denne ansøgning, vurderes de driftsmæssige ændringer ikke at ville medføre væsentlige gener fra ejendommen. Det vurderes heller ikke at ændringerne vil medføre væsentlige forringelser af Danmarks kulturarv eller de landskabelige forhold.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 10.555,8 kg NH₃-N/år. Kildehøjde kan i beregningerne sættes til 3 eller 6 meter. Der er valgt 3 m pga. naturlig ventilation og gardiner i siden af staldene. Ruheder er valgt som *Landbrug* i oplandet og efter beskaffenheden af naturarealet vurderet ud fra luftfotos i det enkelte naturpunkt f.eks. *Blandet natur med lav bevoksning*.

Totalbelastningen i kategori 1 natur er på 0,0 kg N/ha/år og der er derfor ikke vurderet på kumulation.

For at kunne vurdere merdepositionen til kategori 3 natur, er produktionsarealets størrelse for 8 år siden og nudriften fastsat. Produktionsarealet for 8 år siden svarer til situationen før seneste godkendelse i 2015.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under afsnittet "Indretning og drift".

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er over 8 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde, Flyndersø og tilhørende omgivelser.

Kategori 1-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 8 km sydvest for det nærmeste kategori 1 naturområde.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition er overholdt.

Kategori 2-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 1,1 km syd for det nærmeste kategori 2 naturområde.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,4 kg N. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

Kategori 3-natur (*ammoniakfølsomme naturtyper, herunder moser, heder og overdrev, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2*)

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der enge og moser, se figur 7.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der en potentiel ammoniakfølsom skov mod syd.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år.

§ 3 områder

Af figur 7 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 7. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Hede øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,0	0,6
kategori 1	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev mod nord (Handbjerg Strand)	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,2	0,0	0,4
Mose mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,0	0,5
Mose mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,2
Rydhave Skov	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,2

Tabel 7. Naturberegninger

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde. Følgende bilag IV-arter er, ifølge Holstebro kommune ved miljøgodkendelse i 2015, vurderet at kunne forekomme nær husdyrbruget: småflagermus, birkemus, odder, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø, strandtudse og grøn kølleguldsmed.

Kommunen vurderede på det tidspunkt, at husdyrproduktionen ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der ikke er registreret Bilag IV arter ved ejendommens bygningsanlæg. Der er også undersøgt på arter.dk, som heller ikke viste nogle fund af Bilag IV.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er andre arter beskyttet af en nationalartsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der ikke er registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg. Der er også søgt på arter.dk, som viste at der ikke var registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Jf. Biodiversitetskonventionen har Danmark forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. På den danske Rødliste er arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, registreret.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der jf. Den danske Rødliste ikke er registreret truede arter i nærheden af ejendommens anlæg. Der er også søgt på arter.dk, og her vises heller ingen registreringer af truede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg.

Vurdering

Det ansøgte byggeri sker i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger. Derudover ændres der hverken på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger eller fældes store træer, som kunne udgøre levested for flagermus. Med andre ord sker der ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for eventuelle bilag IV-arter. Derfor vurderes det, at driften ikke vil medføre en forøget påvirkning af eventuelle bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover dyretypen og størrelsen af produktionsarealet er det f.eks. staldindretning, ventilationsystem (afkasthøjde), geografisk placering, strøelse, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden.

Omrøring af gyllebeholdere foretages før udbringning på markerne primært om foråret.

Der er naturlig ventilation i alle stalde.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Lugtemissionen er beregnet i *husdyrgodkendelse.dk* ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal. Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Beregninger fremgår af nedenstående tabel.

Der er ikke fundet kumulation med andre husdyrbrug.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Kirkevej 40	0	NY	283,5	283,5	690,3	Ja
 Fjordparken 2	0	NY	734,7	734,7	818,2	Ja
 Kirkevej 31	0	NY	734,7	734,7	802,7	Ja
 Bjert By, Sahl	0	NY	978,8	978,8	1342,6	Ja
 Handbjerg Hovgård, Handbjerg	0	NY	978,8	978,8	1329,9	Ja

Tabel 8. Lugtgeneberegning.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.

Ved planlægning af nye byområder ses på anbefalinger i "Håndbog om Miljø og Planlægning – bolig og erhverv i byerne" fra Miljøstyrelsen og Skov og Naturstyrelsen, 2004. Her angives anbefalede mindste afstande mellem virksomhed og boliger for forskellige klasser. Klassifikationen er inddelt efter størrelse/type af virksomhed. Kvægbrug er i klasse 6, hvor afstanden sættes til minimum 300 m. Afstanden angiver hvilken afstand, der skønnes at være nødvendig mellem den pågældende virksomhed og boliger i et nyetableret område med samlet bebyggelse eller by, baseret på Miljøstyrelsens erfaringer om miljøforhold.

Ud fra dette kan det konkluderes, at byggeri beliggende i en afstand af 300 m eller mere fra husdyrbruget ikke vurderes at være sårbare overfor den miljøbelastning den fremtidige ændring/udvidelse af staldanlægget medfører. Ved overholdelse af minimumsafstanden, sikres det, at boliger ikke påføres væsentlige gener.

Jævnfør virksomhedsbeskrivelsen fra håndbog om Miljø og Planlægning, Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen, Landsplanafdelingen, 2004, anvendes følgende inddeling af husdyrbrugstyper:

Klasse 1	0 m afstand	<p>Klasse 3: Hundepensioner, kenneler og rideskoler (mindre husdyrhold)</p> <p>Klasse 6: Pelsdyrfarme</p> <p>Klasse 6: Husdyrbrug med erhvervsmæssigt dyrehold, minus husdyrbrug med grise</p> <p>Klasse 7: Husdyrhold med erhvervsmæssigt dyrehold, bestående af grise.</p>
Klasse 2	20 m afstand	
Klasse 3	50 m afstand	
Klasse 4	100 m afstand	
Klasse 5	150 m afstand	
Klasse 6	300 m afstand	
Klasse 7	500 m afstand	

Tabel 9. Miljøklasser (Håndbog om Miljø og planlægning)

Det fremgår ligeledes af håndbogen, at de væsentligste miljøforhold for husdyrbrug er støj, lugt, fluer, ammoniakfordampning, godstrafik og udvaskning af kvælstof til vandmiljøet.

Nærmeste samlede bebyggelse/by i denne konkrete sag er en vægtet gennemsnitsafstand på henholdsvis 802 m og 1330 m, og de ligger således ikke indenfor den anbefalede afstand på de 300 m, som angivet ovenfor.

Alene på grund af afstanden til samlet bebyggelse/by, forventes der således ikke gener for beboelser i områder udlagt til beboelse.

I det nedenstående er enkelte forhold uddybet.

Støv

Der kan være støvgener fra halmstrøning, kørsel på veje og ved fodring. Støvgener er dog meget lokale og vil ikke påvirke naboer. Hovedparten af foder er desuden ensilage som ikke støver.

Vurdering

Generelt vurderes det, at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige, og at de derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved hyppig udmugning samt med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Rottebekæmpelse sker via kommunal ordning.

Vurdering

Det vurderes, at det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Til- og frakørsels forhold

Til ejendommen er der tre indkørsler. De to sydlige (markeret med blå pile) er til markerne og anvendes ikke af andre. Al trafik kommer derved ind nordfra ad den nye vej med indkørsel fra Kirkevej, som tidligere beskrevet for at fjerne trafik fra Handbjerg.

Figur 8. Til- og frakørselsforhold

Transporter sker i forbindelse med håndtering af dyr, afhentning af mælk, udbringning af husdyrgødning, høstarbejde, levering af foder m.m. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget i en kortere afgrænset periode. Hovedparten af de daglige transporter foregår i dagtimerne. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet rundt. Afhentning af mælk og levende dyr følger mejeriet/slagteriets køreplaner og kan derfor forekomme uden for normal arbejdstid.

I nedenstående tabel er der angivet et forventet antal transporter. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift	Kommentarer
Levende husdyr	52	52	
Afhentning af mælk	365	365	
Indkøbt foder	26	26	
Grovfoder	650	700	Ca. 50 % på offentlig vej, resten interne veje
Brændstof	6	6	
Udbringning af husdyrgødning	700	800	Ca. 50 % på offentlig vej, resten interne veje
Afhentning af gylle, biogas		700	
Handelsgødning	5	5	
Døde dyr	26	26	
Affald	12	12	
Dyrlæge	60	60	
Øvrige	20	20	
Samlet antal transporter	1922	2772	

Tabel 10. Antal transporter til og fra ejendommen

Der forventes en stigning på antallet af transporter årligt. Stigningen skyldes hovedsageligt at der fremadrettet leveres gylle til biogasanlæg, som led i at fremme den bæredygtige udvikling. Desuden en mindre stigning i gødnings- og grovfoderproduktion som følge af mindre stigning i besætning.

Afhentning/levering af gødning til biogas sker hele året rundt. De øvrige transporter med afgrøder og udbringning af husdyrgødning sker i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Mælketransporterne foregår hver dag. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk/ levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til mejeriets/slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjklender på et kvægbrug er malkeanlægget, foderleverancer, foderblanding, gyllepumper, støj fra transporter, m.v.

Alle staldene er med naturlig ventilation.

Malkestalden er i den nyeste stald og vakuumpumpen er frekvensstyret og er placeret i enden af huset og godt isoleret. Der er således god afskærmning for støjklenden. Der sker ingen ændringer i driften i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse.

Foderblanding sker dagligt i perioden fra ca. 5 om morgenen til 12 om formiddagen. Selve foderblandingen sker ved ensilagepladsen.

Oprøring af gyllebeholdere sker forud for udkørsel af gylle på markerne primært om foråret.

Gylle afhentes af biogasselskab ugentligt i dagtimerne. Afhentningen sker med lastbil.

I forbindelse med høst ensileres der i plansilo. Der vil sammenlagt blive ensileret ca. 10-14 dage pr år. I forbindelse med ensilering kan det blive nødvendigt at arbejde udenfor dagtimerne.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt interne transporter på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder. De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Belastningen af antallet transporter er derfor i en afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr og afhentning af mælk kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets/ mejeriets køreplaner.

Der er over 600 m til nærmeste nabo fra ensilageplads og stalde.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Ejendommens beliggenhed i relativ lang afstand fra naboer betyder, at støj i forbindelse med produktionen vil være meget begrænset.

Det vurderes, at husdyrbruget i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, samt afstanden fra støjklender til omliggende beboelse, ikke kan forventes at ville frembringe støj, som kan medføre gener i omgivelserne.

Udvidelsen vil have en meget lille betydning for støjniveauet, men vil give lidt flere transporter.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: spild af kemi eller olie, brand samt uheld med eller ved gyllebeholder herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholder ved strejfen eller påkørsel eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Der er ingen kemikalier på ejendommen.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at de er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af en gyllebeholder med maskiner eller andet, vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis en gyllebeholder skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt.

Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

I tilfælde af lækage på en gyllebeholder vil gyllen løbe mod vandløbet øst for ejendommen. Der er allerede etableret en jordvold til at dæmme op for evt. lækage for tanken på 1850 m³ som der er stillet krav om ved tidligere miljøgodkendelse. Der etableres en ekstra til at fjerne risiko for tab ved lækage af den sydligste tank. Jordvoldene er indtegnet på afløbsplanen i figur 4. Formålet med volden er at gyllen samles her i tilfælde af lækage og derefter kan suges op med slamsuger og fjernes.

Der er udarbejdet en beredskabsplan.

Vurdering

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for, hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld, og hvad der skal gøres for at minimere risikoen for uheld.

Forslag til egenkontrol

- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere efterses årligt for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandør.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken,
- Der udføres 5 og 10-årig beholderkontrol, hvilket betyder, at tanken hvert 5./10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.
- Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma, hvorved eventuelle finindstillinger foretages, dette kan give store energibesparelser,
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Brug af sprøjtemidler registreres (Sprøjtejournal).
- Der overvåges ved gyllepumpning.
- Der føres logbog over gylletanke.
- Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab, der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, og at gødning tilføres markerne, når vejret tillader det, så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.

Vurdering

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set, at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet.

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.**Grundvand**

Husdyrbruget ligger ikke indenfor særlig drikkevandsinteresse, boringsnære beskyttelsesområder, nitratfølsomt indvindingsområde eller sprøjttemiddelfølsomme indvindingsområde.

Der er en markvandsboring på husdyrbruget, DGU nr. 64.3702. Drikkevand er fra Vinderup Vandværk.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Vurdering

De generelle regler for opbevaring af husdyrgødning og indretning af stalde sikrer, at der er minimal risiko for, at der sker udslip fra gødningsopbevaringslagre og stalde, som kunne give anledning til forurening af grundvandet. Desuden er der særlige regler for udnyttelse og udbringning af husdyrgødning, der sikrer en minimal udvaskning af næringsstoffer til grundvandet.

Fra bygninger med dyr eller husdyrgødning til vandboring er der ca. 50 m og er dermed længere end afstandskravet på 25 m til vandboring.

Ud fra ovenstående vurderes det, at den påtænkte driftsændring ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Jordforurening

Et areal betegnes som kortlagt på vidensniveau V1 (måske forurennet), hvis der er tilvejebragt en faktisk viden om aktiviteter på arealet eller aktiviteter på andre arealer, der kan have været kilde til jordforurening på arealet. Der er et lille areal med registreret jordforurening, hvilket også fremgår af tidligere afsnit. Der sker ingen ændringer på arealet.

Betegnes et areal som kortlagt på vidensniveau V2, er der tilvejebragt et dokumentationsgrundlag, der peger hen på, at jordforureningen er af en sådan art og koncentration, at forureningen kan have skadelig

virkning på mennesker og miljø. Områdeklassifikationen omfatter arealer, der i henhold til Jordforureningsloven kan betegnes som lettere forurenede områder.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det ikke, at den påtænkte driftsændring vil have indvirkning på grundvandet.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af diesel- og smøreolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i et hjørne af lagerrum i en overjordiske tanke på 3.900 liter fra 2009. Tanken er placeret på fast bund uden afløb.

Smøreolie anvendes til traktorer og maskiner. Spildolien tages med retur af mekanikeren ved olieskift – alternativt afleveres det til genbrugspladsen.

Kemikalier og pesticider

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af pesticider og rengøringsmidler. Det er minimalt, hvad der anvendes af rengøringsmidler.

Pesticider opbevares ikke på ejendommen.

Medicin

Medicin opbevares i et køleskab ved kontoret.

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg en gang om ugen. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent, at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Vurdering

Det vurderes, at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Holstebro Kommune.

Fast affald:

Pap, papirsække, plastik fra bedriften fyldes i affaldscontainer på 6 m³. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag.

Glas opbevares og afleveres på den kommunale modtagestation løbende.

Jern afleveres til produkthandler.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.); Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Farligt og klinisk risikoaffald

Farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i service-rum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Kanyler, medicinflasker og knive opsamles i godkendte spande og afleveres til kommunal genbrugsplads eller til dyrlægen.

Olie- og kemikalieaffald:

Der findes ikke olie – og pesticidaffald på ejendommen, da mekaniker medtager spildolie. Der er ikke pesticider på ejendommen.

Nødvendige rengøringsmidler bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er affald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et middel, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i *husdyrgodkendelse.dk*. BAT-emissionskravet er overholdt.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	9148	1407	10556
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	9148	1407	10556
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel. 11 BAT-beregning

BAT-niveauet er fastsat som eksisterende med BAT-krav fastsat i de eksisterende stalde og nyt stald niveau i de nye staldafsnit. Nedenfor ses en tabel med forudsætningerne.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde 				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kviestald - tidl. kostald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kviestald - tidl. kostald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Kvie- og kalvestald	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kvie- og kalvestald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Kvie- og kalvestald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,68
Ny kostald	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Ny kostald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Ny kostald	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Ny kostald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
Småkalve	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Goldkostald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Ny kalvestald	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Tilbygning kviestald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

Tabel 12. Forudsætninger for BAT-beregning

BAT

BAT-niveauet er opnået ved at, der bl.a. er anvendt:

- Faste drænedede gulve med hældning, dræn og skrab
- Dybstrøelse

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Vurdering

Alene på grund af afstanden, vurderes det i den konkrete sag, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til væsentlige virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet, nævnt. I alle de foregående afsnit vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- De nye staldafsnit/bygninger opføres imellem eksisterende bygninger og er kun små i forhold til eksisterende og generer således ikke det landskabelige indtryk.
- Staldsystemerne i de nye/reoverede stalde er dybstrøelse eller sengebåsestald med fast drænet gulv med hældning og dræn, som har en lav ammoniakfordampning og lever op til BAT
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb.
- Der er flydelag på gyllebeholderne, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Befolkningen og menneskers sundhed

Højt ammoniakindhold i luften kan være sundhedsskadeligt for mennesker. Der er via lovgivningen indført en begrænsning på ammoniakemissionen for husdyrbrug i form af krav om miljøvenlig teknologi (BAT). BAT kravet er medvirkende til at de overordnede mål om begrænsning af ammoniakindhold i luften overholdes. På ejendommen overholdes lovgivningens krav til BAT, hvorved ammoniakindholdet i luften begrænses.

Risikoen ved særlige sygdomme eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Der er ikke særlige forhold ved beliggenheden som betyder, at der skal udvises særlig forsigtighed. Særlige forhold kunne f.eks. være beliggenhed i umiddelbar nærhed til sygehus/institutioner og lignende.

Der er i tidligere afsnit gjort rede for, at der ikke forventes væsentlige gener for omgivelserne med støv, støj eller lugt mv.

I forbindelse med ansøgte projekt udledes der ikke sundhedsskadelige stoffer som f.eks. tungmetaller eller dioxin. Det vurderes derfor, at projektet ikke vil medføre nogen påvirkning af menneskers sundhed. Der vil ikke forekomme luftforurening eller forurening af vand, der kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed. I forbindelse med befolkning og menneskers sundhed påvirker anlægget mest med støv, støj, lugt og ammoniakemissioner. Reglerne for ammoniak og lugt er overholdt. Ved management og foranstaltninger, forventes det, at støj og støv ikke vil give anledning til nabogener.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Alternative løsninger

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. En mindre udbygning af kalvestalde giver en optimal udnyttelse af det resterende anlæg. Som tidligere nævnt er de nye stalde opført mellem eksisterende bygninger for at lave driften optimal og ændre landskabelige indtryk.

Vurdering

Ud fra de alternativer der er beskrevet, vurderes det, at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 8 nr. 5.

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der vurderes, om der er kumulative effekter som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.

4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.

Vurdering

Det vurderes ud fra beskrivelser og vurderinger i miljøkonsekvensrapporten, at den kumulative effekt mellem punkt 1-4 ikke vil have væsentlige direkte eller indirekte virkning på omgivelserne.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.